

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10 — Din

za inozemstvo 20 —

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Baravska ulica št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti, čekov. zavodu štav. 11.842.

Ljubljana, 24. marca.

Pod zastavo jugoslovenskega nacionalizma se zbira danes in jutri v Ljubljani mladina, ki je odločena prelomiti s preteklostjo ter pripravljena, da če treba, tudi z nadčloveškimi žrtvami — zgradi na razvalinah pašalikov stoletnih naših sovragov močeno in slavno Jugoslavijo, v njej pa vzbudi in dvigne do najvišjega ponosa in do največje sreče edinstven narod Jugoslovanov.

Tudi Francoska je razpadala v majhne teritorije narodnosti Bretonov, Burgundcev, Gaskonjcev, Flamencov, Pikardov, Provencalov in še drugih plemen. V Italiji imamo še danes krepke plemenske individualnosti visokokulturnih Benečanov, Rimljanov, Piemontezov poleg Sicilijanov, Abrucov in Kalabrežanov. Saksonec, Normanec in Bretonec stoji zapisan na slavni listih svetovne zgodovine. Danes so vsi trije združeni v enotnem tipu Angleža, kakor so s skupnimi čustvi, skupnimi nazori in s skupnimi interesi v vseh velikih nacionalnih vprašanjih združeni Italijani in Francozi v velikih, vsa nacionalna plemena vsebujočih edinstvenih in enotnih državah.

Zavedamo se, da troimeni narod Jugoslovanov danes še nima iste duše, ne enega nacionalnega tipa. Zgodovina nam pa potrjuje, da so plemenske razlike obstojale pri vseh narodih in da je bilo potrebno za dosego popolne duševne skupnosti ter enotnega naroda ne deset, marveč sto in sto let. Bolj kot dejanske plemenske razlike razdvajajo nas Jugoslovanovne zgodovine, ko je netil naš skupni neprijatelj med nami sovraštvo in odtujevanje. Baš zato smatramo plemenske in separatistične boje v naši državi predvsem za umetno podaljševanje predivne mentalite ter kot nekaj atavističen izbruh avetro-madžarskih suženjskih duš.

Verjemo v bodočnost Jugoslovanstva, prepričani smo, da mora zmagati ideal jugoslovenskih nacionalistov. Fanatiki smo v tej veri, v tem prepričanju, zato bomo zgodovino Jugoslavije ustvarjali nacionalisti, ne separatisti.

Niti najmanj nas ne straši trenutna reakcija, ki se pojavlja z rezultatom zadnjih skupščinskih volitev po separatističnih orgijah Samosrbov, Samohrvatov in Samoslovencev. Leto 1911. ko so slovenski klerikalci kot hlapi česarškega Dunaja gnali Slovence v svetovno vojno proti lastnim bratom, nas ni bilo še 15.000 volilcev, kakor nas je v Sloveniji danes, ki prisegamo na Jugoslavijo. Takrat tudi še ni bilo na Balkanu več tisoč volilcev, ki so zavestno manifestirali za edino zveličavno jugoslovensko idejo, kakor so to storili pri zadnjih skupščinskih volitvah na vseh voliščih naše države jugoslovenski demokratje. Mi nismo nazadovali pač pa krepko napredujemo. Mi nismo nepoštenj hinavci, kakor oni, ki so bili plačani od habsburskih trinogov, da so varali naš rod pred in med svetovno vojno, mi nismo konjunkturisti, kakor oni, ki so leta 1917, zlorabljali jugoslovensko deklaracijo, hoječ se za svojo eksistenco, in mi nismo od onih varalic naroda, ki ponovno ženejo neuko in preseljeno ljudstvo v brezupen plemenski boj. Povojno vretje v širokih masah še ni končano in gorje onim, ki proti svojemu boljšemu prepričanju iz demagogije in radi trenutnih političnih uspehov umetno vzbujajo instinkte ljudstva ter spravljajo v opasnost najsvetejše državne in nacionalne interese Jugoslovanov!

Država Jugoslovanov je tu in te si razdreti ne damo, pa naj Pašič, Radič in Korošec danes še tako manifestirajo. Enotnost in edinstvo jugoslovenskega naroda je evangelijski, ki se ne bo nehal razlagati, dokler ne zmagamo na celji črti. Nacionalistična mladina, ki se zbira danes v Ljubljani, nam je dokaz in porok, da je tu nov rod, ki bo s svetim fanatizmom in brezobzirnim radikalizmom prevrnil separatistični jugoslovenski svet ter zgradil močeno Jugoslavijo za Jugoslovanov.

HRIBAR V NEMILOSTI

Beograd, 24. marca, p. «Tribuna» piše: Pokrajinski namestnik za Slovenijo g. Hribar se je tekom večerjenega dne dvakrat oglašal pri predsedništvu vlade, a ga g. Pašič na žalost ni mogel sprejeti.

ZAKLJUČEK DUNAJSKEGA SEJMA.

Dunaj, 24. marca, s. Danes ob treh popoldne se je zaključil IV. mednarodni komičadanski sejem.

Tudi novi italijanski načrt nesprejemljiv

ITALIJANI POPUSTILI LE V FORMALNOSTIH. — POSVETOVANJA ODGODENA.

Sušak, 24. marca, r. Danes dopoldne se je vršila seja paritetne komisije, ki so jo pričakovali z velikim zanimanjem, ker je italijanska delegacija sporočila, da bo na njej sporočila svoj izpremenjeni načrt glede pristaniškega konzorcija. Naši delegati so bili radovedni, kakšne izpremembe se bodo nahajale v tem načrtu.

Seji je predsedoval italijanski senator Quartieri. Jugoslovenska delegacija je ponovno obrnila pažnjo Italijanov na carinske zapreke in težkoče, radi katerih je italijanski načrt glede konzorcija za baroško lukco neizvedljiv. Italijanska delegacija je obetala, da o tem obvesti svojo vlado. Ker sta obe delegaciji predložili pismene predloge o organizaciji pristanišča in železniške postaje in ker se je povodom diskusije ugotovilo definitivno stališče obeh delegacij, se je pokazala potreba, da obe delegaciji obvestita svoji vladi o poteku dosedanjih razgovorov in zahtevata novih navodil, brez katerih je nadaljnje delo nemogoče.

Na novem, izpremenjenem načrtu, ki so ga predložili Italijani, se opaža, da so izpremenjeni le neznatni stilistični detajli, dočim so ostali italijanski predlogi bistveno isti. Novi italijanski načrt nima nikakih izprememb glede objektov, niti glede kompetence konzorcija, prav tako tudi ne glede prometa, trgovine in kretanja ladij. Naša delegacija je zahtevala, da se hkrati z vprašanjem organizacije luke razpravlja tudi vprašanje razmejitev in funkcij reške države, kar je omenjala naša delegacija že, ko se je konferenca začela. Italijanska delegacija je pristala na to, a izjavila, da ta vprašanja ne morejo biti rešena prej, dokler se ne doseže sporazum o pristaniškem konzorciju. Konferenca je sklenila da odgodi svoje zasedanje do po Veliki noči.

Danes in jutri odpotujejo delegati in izvedenci obeh delegacij domov. V Opatiji ostane od italijanske delegacije samo

delegat Quartieri, od naše pa Dušan Geržević. Danes popoldne sta odpotovala iz Opatije dr. Laginja in Šišić, zvečer pa se odpeljele prof. Silović, Derocco in Jovanović. Dr. Rybač ostane še nekaj dni v Opatiji, da se razgovori s sušaškimi pridobitnimi krogi o interesih in potrebah Sušaka.

Zasedanje paritetne komisije v Opatiji pred Veliko nočjo se je torej zaključilo z negativnim rezultatom ter niso bila rešena vprašanja razmejitev, prometa in luškega konzorcija. Obe delegaciji sta vztrajali pri svojih dosedanjih stališčih, ki sta si protivni. Blizu rešitve je došlo samo vprašanje kastavske cone; o tem se je sestavil poseben protokol, ki ureja promet s Kastavščino, toda niti tu ni bilo sklenjenega nič definitivnega. Datum prihodnje seja paritetne komisije še ni znan.

Italijansko poročilo o seji.

Trst, 24. marca, l. Večerni italijanski listi pišejo o današnji seji paritetne komisije: «Na današnji seji so delegati sam ugotovili, da je položaj še vedno popolnoma neizpremenjen in da se ne more izpremeniti prej, dokler ni premostena temeljna divergenca.

Z ene kakor tudi druge strani sta bili podani obljubi, da se bosta obe delegaciji med počitnicami trudili najti pot, ki bi omogočila nadaljevanje dela komisije. Dan prihodnje seje se ni določil, vendar pa se bo komisija gotovo sestala takoj v prvih dneh po Veliki noči.

Nasvetovalna komisija.

Beograd, 24. marca, r. Danes dopoldne se je vršila seja nasvetovalne komisije pod predsedstvom pomočnika zunanjega ministra Ljuba Nešića. Komisija je razpravljala o obeh projektih glede konzorcija. Komisija stoji na stališču, da ne moremo sprejeti nobenega načrta, ki ne bi priznaval naše suverenosti nad Barošem in Delto.

Seja ministrskega sveta

KAJ JE S POGAJANJEM Z RADIČEM.

Beograd, 24. marca, r. Nocoj je imel ministrski svet sejo, na kateri je sprejel sklepe ekonomsko - finančnega komiteja. Nato je minister zunanjih poslov dr. Ninčić poročal o svojem potovanju in o konferenci z dr. Rybačem in našimi izvedenci. Govoril je tudi o svoji avdijenci pri kralju. Po njegovem govoru se je razvila daljša diskusija o splošnem položaju.

Iz dobro poučenih krogov doznava Vaš dopisnik, da se je Pašič preko neuradnih oseb kljub demantjem pogajal z Radičem. Po tej diskusiji je Ljuba Jovanović obvestil vlado, da ga je danes posetil glavni urednik «Sloven-

ca» Smodej kot emisar dr. Korošca. Ministrski svet je sklenil, da se odpošlje minister Omerović v posebni akciji v Zagreb.

Minister prometa Velizar Janković je nato poročal o odredbah, ki jih podvzame v svrhuboljšanja prometa. Minister za agrarno reformo je pokrenil vprašanje izselencev iz Baranje, ki so optirali za naše državljanstvo in od katerih se del kolonizira na Ovčjem polju. Ministrski svet ni prišel do definitivnega sklepa, kdaj lahko sledi prihodnji transport naših ljudi iz Madžarske.

Sondiranje sem in tja

ZASTOPNIK SLS V BEOGRADU. — PAŠICEVI ODPOSILCI V ZAGREBU.

Beograd, 24. marca, r. Iz konferenca dr. Ninčića in Trifunovića v Sarajevu se ni vršila nobena konferenca več z muslimani. Pašičeva vlada pripravlja korake, da stopi v stike z zastopniki drugih strank. Skupina dr. Spaha čaka na rezultate Radičevega zborovanja v Zagrebu.

Glavni urednik «Slovenca» g. Smodej je dospel v Beograd, da stopi v imenu slovenskih klerikalcev po razgovorih, ki jih je imel v Zagrebu z Radičem, v zvezi s predstavniki ostalih političnih skupin. G. Smodej je danes konferiral z Davidovičem in Pribičevićem. Jutri se baje sestane tudi s Protičem.

MUSLIMANSKA MINISTRA KOT POSREDOVALCA.

Beograd, 24. marca, r. Nocoj ob 19.45 je odpotoval minister za trgovino in obrt Omerović v Zagreb, kamor je bil poslan v posebni misiji. Govori se, da je njegovo potovanje v zvezi z jutrišnjim zborovanjem Radičeve stranke. Drugi muslimanski minister Serić ima odpoto-

vati v Sarajevu, kjer bo sondiral teren za razgovore s Spahom.

NAKNADNE VOLITVE.

Beograd, 24. marca, r. Jutri se bodo vršile naknadne volitve v pančevskem okrožju. Ne ve se še, ali pripade mandat demokratu ali radikalcu. Demokraskemu kandidatu manjka do kolčnika 250, a radikalnemu 1200 glasov. Kakor torej izgleda, bo v pančevskem okrožju izvoljen tretji demokrat. Tudi se ima izvršiti naknadna volitev v eni občini beogradskega okrožja, ki pa ne bo vplivala na bistveni rezultat volitev tega okrožja.

RAZGOVORI Z RADIČEM.

Beograd, 24. marca, p. Pašič je danes dal navodila ministru Omeroviću in ga poslal, da se razgovarja z Radičem. Omeroviću, ki je nocoj odpotoval v Zagreb, pošlje Pašič še posebna navodila. Iz privatnega vira se doznava, da je sinoči odpotoval v Zagreb tudi Janjić, ki je imel preje razgovore s Spahom.

SKLICANJE FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 24. marca, p. Za 29. t. m. je odredjena seja finančnega odbora. Otvori se ob desetih dopoldne in se bo bavila z vprašanjem odobrenja kreditov iz 7 odb. in dolarskega posojila, o izpremembi zakona o draginskih dokladah železničarjem in o vprašanju državnih dohodkov ter stroškov.

Politični pomen sporazuma v Nišu

BOLGARSKI DELEGATI V BEOGRADU. — ZNAČILNE IZJAVE NIŠOVEGA NAČELNIKA.

Beograd, 24. marca, r. Danes dopoldne ob 11.30 sta dopotovali iz Niša naša in bolgarska delegacija. Bolgarski delegati bodo bivali v Beogradu tri dni kot naši gostje. Načelnik bolgarske delegacije Majkov je izjavil našemu dopisniku: «Pretrpeli smo resno in stvarno vprašanje naših meja in prišli do sklepov, ki jih imata sprejeti vladi v Beogradu in Sofiji. Nočem naglašati, da sta izvršili delegaciji težke in kočljive posle. Obravnavali smo vsa vprašanja odkrito in nam je uspelo doseči popoln sporazum. Ni dvoma, da bodo naši napori pokazali ugodne rezultate. Konferenca je imela tudi nalogo urediti in rešiti vsa vprašanja, ki jih je pustila kot svojo posledico vojna. Delegaciji sta prišli na to, da je pot zblizanja najboljšje jamstvo za varnost meja. Iz tega razloga je naša

dolžnost, da najdemo na obeh straneh ljudi, ki bodo stremeli za tem, da izboljšajo težke posledice, ki jih je povzročila vojna. V tem zmislu so bili naši razgovori v Nišu prvi korak, ki je bil napravljen v tem pravcu, da se rešijo vsi problemi, ki so ostali kot posledice in ki nas razdvajajo, na načelu sporazuma in pravičnosti.

Majkov je pristavil, da se bo po njegovem uverjenju to delo nadaljevalo in rodilo za oba brata naroda najboljše sadove.

Nocoj je iz Niša došla bolgarska delegacija sprejel zunanj minister dr. Ninčić. Jutri bo v ministrskem svetu podpisana konvencija, potem pa priredi naše ministrstvo zunanjih poslov na čast bolgarski delegaciji svečan banket.

Zavezniki odklanjajo važne turške zahteve

DELO LONDONSKE IZVEDENISKE KONFERENCE.

London, 24. marca, l. Včeraj je politično-pravna podkomisija londonske konference razpravljala o političnih in teritorialnih klavzulah turških protipredlogov ter o vprašanjih, ki se tičejo narodnih manjšin, dalje o konvencijah, ki naj uredi fiskalne in juridične odnose zaveznških državljaniov napram turški vladi. Nadalje je razpravljala ista podkomisija tudi o vprašanju narodnomanjšinskih šol cerkev in karitativnih ustanov v Turčiji in je o vseh teh točkah doseglja popoln sporazum.

Podkomisija za gospodarska vprašanja je včeraj in danes imela dolge seje, ki pa še niso dovedle do pomembnih rezultatov. Zdi se, da so eksperti odklonili 3. člen turških protipredlogov, ki govori o francosko-turški pogodbi iz leta 1921.

Pariz, 24. marca, j. Iz Londona poročajo: Trgovinsko-politična komisija londonske konference je odklonila gospodarsko-politične zahteve Turčije. Tudi ju

ridično-politična komisija se je pri poučevanju načrta mirovne pogodbe glede teritorialnih določb, preverila, da je nemogoče sprejeti tozadevne turške zahteve. Otok Castellorico ostane torej pri Italiji. V skrajnem slučaju se bodo dovolile manjše teritorialne koncesije, izključeno pa je, da bi ugodili glavnim trgovinsko-političnim ali gospodarskim zahtevam Turčije.

Venizelos je danes dospel v London. Na kolodvoru ga od vlade ni pričakoval nihče.

KJE SE SESTANE MIROVNA KONFERENCA.

Pariz, 24. marca, s. Kakor doznava «Matin», je italijanska vlada izrazila svoje pomisleke proti temu, da bi se mirovna konferenca vršila na turškem ozemlju. Tudi lord Curzon zastopa mnenje, da je Carigrad preveč oddaljen. Namestnik avstrijskega konzula v Carigradu je zavrnil konferenco v katitalijanski kraj.

Poincare razpusti parlament?

NARAŠČAJOČA OPOZICIJA PROTI CUNU.

Pariz, 24. marca, l. «Humanite» piše, da namerava Poincare razpisati nove volitve v parlament začetkom septembra, prvič zato, trdi glavni organ francoskih komunistov, ker boče dobiti nesocialistično zbornico, in drugič vsled popolnega poloma s svojo poruhersko politiko. Poincare je imel te dni resne spopade s komunisti v francoski zbornici in se je pri neki priliki tako ujezil nad komunističnim govornikom, da mu je vrgel v obraz grdo psovko, kar bo gotovo imelo za ministrskega predsednika neljube posledice.

CUNO PRED PADCEM?

London, 24. marca, l. «Daily Telegraph» naznanja skorajšnji padec Cuno-ve vlade. Cuno sploh ne more več predlagati pogajanj ali staviti Franciji načr-

tov, ker se boji opozicije nacionalistov, ki danes v Nemčiji terorizirajo vlado. Baje je šel Cuno samo zato v Monako, da je pomiril tamošnje nacionaliste z izjavami, naplerjenimi proti Franciji.

POLOŽAJ V PORUHRJU.

Pariz, 24. marca, l. V Poruhrju je včeraj posetil poveljnika zasedbenih čet in ga prosil, naj smatra atentat na francoskega vojaka, ki se je izvršil v noči od pondeljka na torek, za akt eksaltiranega človeka; prebivalstvo mesta ne odobrava napada, ampak ga ostro obsoja.

V Essnu so Francozi aretirali več oseb kot talce spricho preiskave zaradi umora francoskega vojaka Schmidta. Ta akt ni izskal nobenih demonstracij v mestu, ki je v splošnem še prenehalo s sabotažo.

Konvencije z Avstrijo

Beograd, 24. marca, r. Povodom vesti, da je avstrijska vlada odbila ratifikacijo konvencij, doznava «Novosti» od avstrijskega poslanstva v Beogradu, da ne gre za odklonitev konvencij, nego da zahteva avstrijska vlada nekatere dopolnitve in izpremembe konvencij. «Preporod» poroča, da se namerava podpisati odgoditi iz tehničnih razlogov, dočim piše «Tribuna», da je avstrijska vlada pred nekaj časa preko svojega opravnika diplomatskih poslov obvestila našo vlado, da je nemogoče za sedaj izvršiti ratifikacijo omenjenih konvencij, predvsem radi mesta, ki se nanaša na plačevanje dlogov v predvojnih kronah.

Sokolske slavnosti v Beogradu

Beograd, 24. marca, n. Povodom posveticitve zastave beogradskega sokolskega društva in glavne skupščine Sokolskega saveza so dospeli v Beograd Sokoli iz vse države. Včeraj je dospela delegacija sokolskega društva s Sušaka. Sušaški sokolski delegati so posetili ministra zunanjih poslov dr. Ninčića in ga prosili, da podpira akcija za zgraditev Sokolskega doma na Sušaku. Danes dopoldne je prišlo iz Ljubljane starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega saveza, z njimi pa zastopniki sokolskih društev vse Slovenije.

Nocoj se vrši v Maneži velika sokolska akademija. Jutri dopoldne ob enajstih se po zborovanju Sokolov posveti zastava. Svečanosti bo prisostoval v imenu kralja njegov prvi pobočnik.

KONEC PASIVNE REZISTENCE V AVSTRIJI.

Dunaj, 24. marca, j. Pasivna rezistenca počnih in brzojavnih nameščencev, ki je trajala skoraj osem dni, se je danes končala, ker so nameščenci omilili svoje zahteve in ker je vlada izjavila svojo pripravljenost popustiti.

Borza dne 24. marca

Zagreb. Borza je bila danes zaprt. V prostem prometu so notirali: Dunaj 0.1365 — 0.1371, Berlin blago 0.4725, Praga blago 291 — 295, Budimpešta zaključek 2.10 — 2.15, Milan 475.50 — 477, ob. 12. pa 477 — 479, Pariz 642.50, London 445.90, Newyork 97.25, Curih 1810 — 1815, dolar 96.

Curih: Berlin 0.0259, Newyork 541. London 25.39, Pariz 35.25, Milan 26.50. Praga 16.05, Budimpešta 0.11, Beograd 5.55, Sofija 3.80, Varšava 0.0140, Dunaj 0.007550, avstr. krona 0.0076.

Berlin: Dunaj 28.97, Budimpešta 443 Milan 101.246, Praga 61.894, Paris 135.660, London 97.755, Newyork 20.822. 71. Curih 385.354, Beograd 21.196

Oblastni zbor Orjune za Slovenijo

Ljubljana, 24. marca.

Danes in jutri se vrši v Ljubljani oblastna skupščina Organizacije Jugoslovanskih Nacionalistov za Slovenijo. Na skupščino so prihiteli poleg zastopnikov slovenskih organizacij, ki jih je že danes — po komaj trimesečnem delu — nad 80, tudi zastopniki oblastnih organizacij Orjune iz Zagreba in Splita. Udeležba iz Slovenije je nad vse častna in je najboljša priča, kako hitro se je vkoreninila ideja jugoslovanskega nacionalizma v vseh slojih prebivalstva. Slovenci so prihajali z opoldanskimi in popoldanskimi vlaki in odhajali v četah v Akademski dom (bivša arena Narodnega doma), kjer je bilo zbirališče. Gostje z juga so prišli z dolenskim vlakom. Na kolodvoru sta jih sprejela oblastni odbor in akcijska četa ljubljanske Orjune, ki se jim je pridružilo tudi večje število drugih Orjuncev. Veseli vzklkli so zaorili ob prihodu vlaka v bratski pozdrav došli gostom, ki jih je nagovoril predsednik oblastnega odbora inž. F. Kranjc. Zahvalil se je predsednik zagrebskega oblastnega odbora Borislav Andjeljčević, nakar so se podali zbrani Orjunci v Akademski dom, kjer se je takoj otvorila skupščina.

Poročali so delegati posameznih organizacij o delu v svojem kraju. Poročila so podala razveseljivo sliko o krepkem razmahu Orjune prav v vseh kotih Slovenije. To zdravo in sveže življenje je najboljša garancija, da Slovenija kljub navidezno tužni sliki zadnjih volitev ne bo vtonila v separatističnem močvirju. Skupščina se bo jutri nadaljevala.

Zvečer se je vršil v restavraciji »Zvezda« pozdravni komerc, ki je bil zelo lepo obiskan. Izrečni sta bili napitnici kralju Aleksandru, kot predstavniku in prvemu borcu za naše narodno ujedinjenje in predsedniku direktorja Mirku Korolji.

Zivi, kipeči sili, ki se organizira v Orjuni, želimo največjih uspehov v delu za dobrobit ujedinjenega Jugoslovanstva.

Politične beležke

† O naših klerikalnih piše »Politika«: »Povodom volitev je dr. Korolec v Sloveniji agitiral izključno z glavno parolo: avtonomija Slovenije. Temu in držanju dr. Zupanića se ima pripisati njegov velik uspeh.« Dalje meni »Politika«: »Kako se bo držala ta skupina, ki po svoji moči prihaja na škrtlo mesto, ni znano. V par dnevih se zberejo v Ljubljani vsi izvoljeni klerikalni poslanci in tam bodo sklepali o svojem postopanju. Veruje se, da njihov sporazum z radikali ni izključen, ker bi radikali prav lahko izpolnili njihovo zahtevo (po avtonomiji) na ta način, da bi se umaknil eden od velikih županov, ki bi ga nadomestoval drugi in s tem bi bila cela Slovenija pod enim samim velikim županom. Preostale klerikalne zahteve niso take — vsaj radikali tako mislijo — da jih radikali ne bi mogli sprejeti.«

† Izginiti so ... Pod tem naslovom piše zagrebska »Riječ«: Pri teh volitvah ni propadel samo Tomljenović, propadel je tudi dr. Trunčić in dr. Josip Smodlaka. S temi in drugimi gospodi ki so hoteli na lastno pest igrati vlogo političnih herojev, pa deli svojo usodo še nebroj drugih strank in stranic. V volilno borbo je poseglo 32 strank, a svoje življenje je ohranilo le 15 strank. Zrtev ljute borbe so postale: republikanska stranka, Maglajičeva muslimanska organizacija, komunisti, narodni socialisti, hrvatska težačka stranka, složni Hrvati v Bosni, liberalni naprednjaki, Avramovićevi zemljoradniki, invalidi, zemljoradniki Diše Popadića, dobrovoljci, bojevniki, najemniki in raznovrstni identiti.

† »Balkan« se jezi na Sušacane, ker niso glasovali za radikale, navzile temu, da so bili osvobodjeni ravno za časa radikalne vlade. Tako-le piše »Balkan« o Sušacanih: Naj sami, po svoji vesti, odgovorijo na vprašanje, ki prihaja po tej njihovi sramoti samo po sebi: ali so zaslužili osvoboditev? Naj oni znajo, da smo mi, samo radi njih, izgubili za naš narod in za našo državo veliko važnejši Skader.« Tako torej, to je »Balkanova« logika: ker je Sušak prišel pod našo upravo pod radikalno vlado, morajo postati Sušacani radikali in ostati to za vse večne čase.

† Maglajičeva skupina se odtegne političnemu življenju. Iz Dolnje Tuzle poročajo, da je bilo na konferenci Maglajičeve skupine sklenjeno, da se popolnoma umakne iz političnega življenja. Tudi žrtve neuspeha pri volitvah.

† Novi mandati. Listi poročajo, da nemška stranka v novosaškem okrožju izgubi en mandat na korist socialista Vitomira Korača, ki je dosegel količnik v tuzlanskem okrožju pa zemljoradniki dobijo še en mandat na škodo Spahove grupe.

† Kemal paša kot agitator v Bosni. »Srpska Riječ« javlja, da je Spahov kandidat Ismet beg Gavran Kapetanović, bivši načelnik oddelka za trgovino in obrt pri poljski vladi v Sarajevu, agitiral med musliman-

skimi kmeti s tem, da jim je kazal sliko Kemal paše in govoril, da stoji z njim v pisni zvezi. To je seveda vplivalo, ker Kemal paša je med bosanskimi muslimani zelo popularen. In tako je zmagal pri volitvah na Slovenskem križ, na Hrvatskem kmetijska republika brez davkov, vojaštva in uradništva, v Bosni pa sam Kemal paša, znan po svoji znagi nad Grki v Mali Aziji!

† Spominke na radikalno agitacijo. V Sloveniji so se poleg klerikalcev, ki so vpregli v volilni jarem boga in hudiča, najgubnejših agitacijskih sredstev posluževali radikali. Pozabljenju moramo otiči še »Kristusove letake«, ki so jih radikali raztresli po Prekmurju. Letaki nosijo Kristovo sliko, pod njo in na drugi strani pa stoji: »Kdor veruje v Kristusa in njegove svete nauke, ta veruje v boljšo bodočnost. Pomagaj ustvarjati boljšo bodočnost s tem, da vržeš kroglico v 10., to je v zadnjo skrinjico. — In reče Kristus iskajoči in begajoči množici: Resnično, resnično vam povem, vsi tisti, ki ste zadnji, boste prvi. Zato vrzite vašo volilno kroglico v zadnjo skrinjico, ker večje je Kristus in njegovi nauki, a najbolj poštena in najmočnejša stranka je narodno-radikalna stranka!«

† V precepu. Radić daje intervjuje na vse strani. Posebno prijazno je ustregel uredniku zagrebskih »Novosti«, katerega je sprejel k dolgemu razgovoru. Med drugim je Radić izjavil: »Mi priznamo edinstveno državo. Ne maramo zunanje intervencije in ne revolucije. Počakali bomo do 15. aprila na predloge iz Beograda, ako pa dotlej ne pridejo, pošljemo mi prvi naše ljudi v Beograd... Ze sedaj nam radikali ponujajo štiri portfelje, toda mi jih odklanjamo, dokler se ne doseže sporazum...« Radić je v precepu: 70 mandatov je preveč za demagoško jalovost, a premalo za »republiko«. Radićeve najnovejše izjave so najboljši dokaz notranje življenjske sile naše države!

† Madžarske tajne vojaške priprave. Madžarska po trianoski mirovni pogodbi ne sme imeti močne armade, temveč samo toliko, kolikor je potrebno za čuvanje notranjega mira. Madžarska vse te odredbe mirovne pogodbe naravno mojstrsko izigrava, navzile antantnim komisijam, ki se v Budimpešti lepo zabavajo in se dajo gostiti pri madžarskih aristokratih. Po celem Madžarskem so sedaj osnovana nekaka telovadna društva, v katerih se prav malo telovadi, pač pa oficirji in podoficirji pridno urijo mladino v vojaških nastopih, v streljanju, metanju bomb in podobno. In te »telovadne vaje so obvezne! Tudi »statistične urade« imajo na Madžarskem povsod, kjer so bila poprej vojaška dopolnilna poveljstva, a ti »statistični« uradi so samo maska za tajna vojaška dopolnilna poveljstva, ker vodijo jih sami bivši oficirji in podoficirji. Tako se Madžarska pripravila na vojno, mesto da bi skrbelo za svojo notranjo konsolidacijo, ki bi ji bila bolj potrebna, ker se gospodarsko nahaja že skoraj na robu propada in sledi njena krona počasi, a sigurno avstrijski kroni.

Po svetu

— Ekshumacija češkoslovaških legijonarjev padlih v Franciji. Dne 27. t. m. bodo na svečan način ekshumirali v Franciji padle legijonare, ki so pokopani v Somm-Pyu, a 28. t. m. one, ki so pokopani v Chestresu. Ekshumaciji bodo prisostvovali francoski vojni minister, zastopniki francoskih oblastí, češkoslovaški poslanik in Parizu Osuski ter delegat češkoslovaškega vojnega ministrstva. Zemski ostanki teh junakov bodo, kakor smo že poročali, prepeljani v Češkoslovaško in pokopani na pokopališčih svojih domačih občin.

— Prosvetno delo v češkoslovaški armadi. Češkoslovaško časopisje poroča, da bodo letos uvedli v češkoslovaški armadi posebne poljedelske tečaje. Ta ideja ni nova. Italija je slične tečaje uvedla že pred več leti, po vzorcu francoskih gospodarskih šol. V teh tečajih bodo vsi vojniki poslušali v celem 70 ur predavanj, 20 ur pa je določenih za praktične vaje. Vsak vojak dobi, ko odsluži vojaške dolžnosti, prirodno knjižico, v kateri bo kratka vsebina vseh predavanj. Izdatki za otvoritev teh tečajev so proračunjeni na 140 tisoč šK.

— Scotus Vlator o krivdi Madžarske. V zadnjem času so prinesle »Times« celo serijo člankov s tendenco, da naslikajo težak položaj Madžarske in da izvedejo na sosodne države pritisk, da popuste v reparacijskem vprašanju. Na te članke je odgovoril v istem listu znani Scotus Vlator z izjavo, da je Madžarska prava povzročiteljica mirov in da je mogoče misliti na trajen mir v srednji Evropi šele tedaj, ko pade na Madžarskem sedanja reakcionarna vlada. Na ta članek je odgovoril madžarski poslanik v Londonu grof Szapary s smešno in nerazumljivo trditvijo, da Scotus Vlator propagira povrnitev boljševiške politike na Madžarsko, a da to ni v interesu niti Madžarske niti Male antante.

— Litva podpisuje memelski statut. Iz Kovna poročajo, da je ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve Galdananskas z delegacijo memelskega teritorija odpotoval v Pariz v svrhu redigiranja in podpisa statuta za memelski teritorij.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Nedelja, 25.: »Othello«. Izv.
Ponedeljek, 26.: »Ugrabljene Sabinke«. C. Torek, 27.: Zaprtlo.
Sreda, 28.: »Othello«. A.
Četrtek, 29.: Zaprtlo.
Petek, 30.: Zaprtlo.
Sobota, 31.: Zaprtlo.
Nedelja, 1.: »Otok in Struga«. Izv.
Ponedeljek, 2.: ob treh popoldne: »Za pravdo in srce«. Izv. Ob osmih zvečer »Othello«. Izv.
Torek, 3.: Zaprtlo.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 25.: »Carostelec«. Izv.
Ponedeljek, 26.: Zaprtlo.
Torek, 27.: »Tosca«. D.
Sreda, 28.: »Jenufa«. B.
Četrtek, 29.: Zaprtlo.
Petek, 30.: Zaprtlo.
Sobota, 31.: Zaprtlo.
Nedelja, 1.: »Gorenjski slavček«. Izv.
Ponedeljek, 2.: »Carmen«. Izv.
Torek, 3.: Zaprtlo.

Marionetno gledališče v Ljubljani.
Nedelja, 25. ob 15. in 18. uri: »Preskušnja« in »Zakleti kalif«. (Zadnji dve predstavlj.)

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 25.: »Teške ribe«. Izven.
Torek, 27.: »Škrjančkov gaj«. Izv. Premiera.

Celjsko gledališče

Torek, 27.: »Ono«. Abonma.

Mestno gledališče v Celju. V torek dne 27. marca se uprizeri Schönherjeva drama »Ono« v abonmanu. Gostujeta odlična člana mariborskega narodnega gledališča ga. Bukšekova in g. Bratina. Začetek točno ob 20. uri. Odmor za občinstvo samo po tretjem dejanju.

Mariborsko gledališče. V torek se vrši premiera popularne operete »Škrjančkov gaj« Leharja, ki je ena najpriljubljenejših operetnih del in je stalno na repertoarju vse gledališč, ki goje tudi opereto.

Velik ruski koncert v Ljubljani. V torek dne 27. marca priredi zbor kubanskih kozakov »Kubany« pod vodstvom g. S. G. Sokolova velik umetniški koncert v dvorani hotela »Union«. Zbor je izpolnjen z najboljšimi ruskimi solisti in pevci beogradske in zagrebske opere. To je zadnji koncert v Jugoslaviji, nakar zbor »Kubany« odpotuje na turnejo po Italiji, Španiji, Franciji in Ameriki. Pričetek koncerta ob pol 8. uri zvečer. Predprodaja vstopnic v kavarni »Zvezda« od 10. do 12. in od 17. do 21. ure. — Direkcija.

Poljski akademski pevski zbor v Beogradu. V Beogradu se je konstituiral strstva za zunanje zadeve, prometnega in prosvetnega ministrstva ter predstavnikov beogradske občine in gledališča, za sprejem poljskega akademškega pevškega zbora, ki dospe v Beograd sredi meseca aprila.

Razstava otrokove umetnosti v Zagrebu. Za to razstavo, katero je priredil »Projletni Salon« vlada veliko zanimanje. Posetilo jo je razen odraslih že preko 2000 šolskih otrok, kakor nam javljajo iz Zagreba. Prireditelji te razstave jo nameravajo prenesti pozneje v Beograd in v Ljubljano.

»Jugoslavenske Njive« VI. številka je izšla. Prinaša Dvornikovičev razpravo o Shakespearjevem Hamletu ter o hamletizmu pesnika Kranjčevića, Kulundžićev esej o umetnosti, Mihajlovičev pesem »Dobra«, konec Šišićeve razprave o seljaški buni leta 1878, S. H. Milovičev članek o varstvu otrok in mladine ter Fedorovo skico o ruskem revolucionarnem pesništvu. V pregledu se nahajajo zapiski o Ivi Račiću, o psihologiji pisca, beležke iz zgodovine, kritike in literarne historije. Zvezek zaključuje polemika dr. Branka Vodnika »Jugoslavenske Njive« priporočamo v čitanje, študiranje in naročanje. Na leto stane 120 Din. Naslov za naročila: Zagreb, Marovska ul. 30.

Sokolstvo

»Ljubljanski Sokol« je sprejel na svojem zadnjem občnem zboru nova pravila, po katerih ni več takozvanih podpornih članov, ampak so vsi člani enaki in se samo interno delijo v telovadeče in netelovadeče. Nova pravila obsegajo več novih določb, ki omogočajo družstvu začeti na podlagi posebnega poslovnika s čiščenjem vrst svojega članstva. Sokolstvo mora postati moralna elita naroda, njegov ponos in vzor celemu svetu. Kdor noče uravnati svojega javnega in privatnega življenja po strogih sokolskih načelih, mora rad ali nerad zapustiti naše vrste. Pot do pravega spoznanja in pojmovanja sokolstva pa pelje skozi telovadnico. Le večletno redno in vztrajno delo v sokolski telovadnici lahko napravi iz navadnih ljudi prave Sokole. Zato je na podlagi pravil določilo društvo, da mora vsak član in članica, ki je po vojni vstopil v našo organizacijo, vsaj do izpolnjenega 26. leta redno obiskovati telovadbo svojega oddelka. Samo v prav izjemnih primerih se more na predlog vaditeljskega zbora neposejanje opravičiti. V interesu zdravlja vsakega posameznika je pa želiti, da telovadi vse članstvo do najpoznejših let, obvezna pa je telovadba za enkrat samo do izpolnjenega 26. leta. Pozivljamo torej vse prizadete brate in sestre, naj nemudoma začnejo telovaditi in tudi vztrajajo v vrstah telovadečega članstva. Kdor pa nikakor ne more ali ne sme obiskovati telovadbe,

naj se med telovadnimi urami zgosti z dokazi o izredni telovadni zapreki pri pooblaščenem zastopniku oziroma zastopnici vaditeljskega zbora na galeriji telovadnice v Narodnem domu. O veljavnosti upravičite bo sklep vaditeljskega zbora in odbor. Proti vsem še ne 26 let starim članom in članicam, ki do 30. aprila 1923 ne začnejo redno telovaditi in se na zgoraj omenjeni način tudi zadoštno ne opravičijo, bo društvo primorano postopati v smislu pravil in posebnega tozadevnega poslovnika ter jih bo črtalo iz svoje srede. Telovadne ure članov so v ponedeljek, sredo in petek od 19.30 do 20.30 oziroma od 20.30 do 21.30, članice pa v torek in soboto od 19.15 do 20.15. Zdravo! — Prednjaški zbor.

Sokol I. v Ljubljani vabi svoje članstvo, da poravna članarino v društveni pisarni na Taboru. Uradne ure so vsak dan od 16. do 19. ure. — Društvena javna telovadba se vrši dne 17. junija. — Zdravo!

Sokol Moste naznanja, da se vrši njegov redni občni zbor v ponedeljek, 26. t. m. ob pol 8. zvečer v društveni telovadnici na Selu. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba za vse članstvo obvezna. Odbor.

Sokolsko društvo v Polju ima svoj letošnji javni nastop dne 15. julija, v slučaju slabega vremena 22. julija. Bratska okoliška društva se prosijo, da se ozirajo na to. Zdravo!

Sokolsko društvo v Mostah vabi vse članstvo na redni občni zbor, ki se vrši v ponedeljek dne 26. t. m. ob pol 8. zvečer v društveni telovadnici na Selu. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba za članstvo obvezna. Odbor.

Sport

Gradjanski v Bilbau. 23. t. m. se je vršila med Gradjanskim in F. C. Bilbao revanšna tekma, ki je končala z zmago Gradjanskega 2 : 1. Ta tekma se je vršila, čeprav prvotno ni bila dogovorjena, na zahtevo Gradjanskega, ki ni mogel mirne duše prenesti svojega zadnjega poraza v ponedeljek s 3 : 0, ki ga je zakrivil je pristranski sodnik. Sedaj je funkcionalni sodnik, ki pa tudi ni bil popolnoma na svojem mestu, ker bi bil sicer poraz Spancev še večji.

Dunajsko nogometno prvenstvo. Včeraj, v soboto, je Simmering proti pričakovanju premagal v prvenstveni tekmi WAF. s 3 : 1. Simmering, ki je bil dosedaj na predzadnjem mestu, je s tem prekosil v prvenstveni tabeli Floridsdorf in WAC. Oba kluba pa igrata danes in torek še ni gotovo, ali bo Simmering mogel držati svoje komaj pridobljeno lepo mesto.

Oxford : Cambridge. Včeraj se je vršila v Wortleyu vsakoletna svetovnoznana veslaška tekma med moštviroma vseučilišč Oxforda in Cambridgea. Zmagalo je z eno dolžino oxfordsko moštvo, kar se je tudi po opazovanjih pri treningih pričakovalo. V oxfordskem moštvu sta tekmovala tudi dva ameriška dijaka W. P. Mellen in R. K. Kane.

Anglija : Belgija 6 : 1. Prošli ponedeljek je bila v Londonu tekma med reprezentancama Anglije in Belgije. Angleška nogometna zveza je postavila izredno močno moštvo, v katerem je bil le en amater. V prvi polovici so se Belgijci še precej dobro držali. Pred odmorom je bilo stanje 2 : 1 za Anglijo. Ko pa so angleški profesionalci dovolj spoznali svoje belgijske nasprotnike — amaterje, so v drugi polovici dosegli še štiri gole.

Glavna skupščina češkoslovaške nogometne zveze. V nedeljo je bila redna glavna skupščina češke nogometne zveze, na kateri se je rešila tudi znana afera Kolenaty, o kateri smo svoj čas poročali. Kolenaty in Slavija sta bila amnestirana. Za predsednika zveze je bil izvoljen H. Pelikan. V zvezi je v članjenih 26.000 Čehov, 7700 Nemcev, 2000 Madžarov in 1600 Židov. V odboru zveze so na podlagi teh števil dobili Čehi 26, Nemci 8, Madžari in Židi po dva mandata.

Tekma med ljubljanskim Hermesom in zagrebško Grafiko se vrši, kakor smo že poročali, danes ob 16. na igrišču »Ilirije«. Tekma se vrši ob vsakem vremenu.

Tenis-sekcija S. K. Ilirije v Ljubljani, naznanja, da se v najkrajšem času otvorijo vsa teniška igrišča. Vpisovanje novih članov se vrši vsak dan do 8. aprila od 8. do 10. in od 14. — 16. ure pri načelstvu sekcije Kolodvorska ulica 8/1. Za člane, ki se niso igrali tennis in za one, ki bi radi istega spopolnili, se otvori takoj od početka šola pod vodstvom klubovega trenerja. Družabni člani naj do 8. aprila prijavijo svoje igralne skupine in čas, v katerem želijo igrati. Ker so na razpolago štirje, cel dan v senci ležeči prostori, vabi sekcija vse prijatelje te panoge sporta, k obilnem pristopu. — Načelstvo.

S. K. Ilirija. Pred tekmo Hermes proti Grafiki, Zagreb se vrši danes nogometni trening S. K. Ilirije za vsa moštva. Igralci naj pridejo v garderobo ob 14. uri.

T. a. SV. München 1860, ki nastopi 1. in 2. aprila (o velikonočnih praznikih) proti Iliriji, je eno prvih moštev Bavarke in Nemčije sploh. Gostovalo bo s tem v Ljubljani drugič. Lanski dve tekmi med Ilirijo in T. a. SV. München (3 : 2 in 1 : 0) sta spadali med najlepši sportni prireditvi cele sezone. Monakovčani nastopijo to pot v mnogo silnejši sestavi kot lani. — Z ozirom na veliko zanimanje, ki vlada za te sportne prireditve, oskrbi Ilirija počeniš s srede 28. t. m. predprodajo vstopnic pri td. J. Gorec, Palača Lj. kred. banke.

Objave

* Zveza kulturnih društev. Občni zbor Zveze kulturnih društev se vrši v sredo, dne 28. t. m. ob 4. uri popoldne v Zvezinem tajništvu v Ljubljani (Narodni dom I. nad.). Pozivljamo včlanjena društva, da pošljejo svoje delegate. — Zveza kulturnih društev.

* Tombola društva Gosposvetki Zvon v Ljubljani v korist zatiranim Korošcem, se je imela vršiti, kakor je bilo objavljeno že meseca februarja t. l. v mesecu maju. Ker pa Sokol II. priredi ob istem času svojo tombolo, je društvo »Gosposvetki Zvon« odložilo svojo prireditve na 3. junija t. l. v slučaju slabega vremena pa na 10. junija ob 3. popoldne na Kongresnem trgu. Prosi se — in to v prid ubogim Korošcem — naj p. n. društva uvažujejo ta oglas pri svojih event. takratnih prireditvah. Gosposvetki Zvon.

* Kino Matlica v Ljubljani predvaja ob 26. do 28. t. m. senzacijsko pustolovsko dramo v 6. dejanjih: »Pariski pustolovec«. Drama je posneta iz razkošnega življenja pariške aristokracije ter nam pokazuje pokvarjenost in nemoralnost visokih krogov velikega mesta. 29., 30 in 31. t. m. je Kino Matlica zaprt.

* Redni občni zbor pevskega društva »Slavec« v Ljubljani se vrši v torek dne 27. t. m. ob 20. v društvenih prostorih v Narodnem domu.

* Bufolet-paviljon na prostora S. K. Ilirije se odda v najem za sezono 1923. Pismene ponudbe je nasloviti do 31. marca na naslov Fran Jerala, Ljubljanska kreditna banka.

* Društvo slušateljcev juridične fakultete v Ljubljani se v VI. rednem občnem zboru dne 21. marca t. l. izvolilo sledeči odbor: predsednik Karlo Sketel, cand. iur.; podpredsednik Viktor Zlokar, cand. iur.; tajnik Ciril Golouh, stud. iur.; blagajnik Božidar Ponebšek, cand. iur.; knjižničar I. Karl Pleiweis, cand. iur.; knjižničar II. Srečko Grmovšek, cand. iur.; odbornik Uroš Žun, stud. iur. Revizorja: Ivan Razboršek, cand. iur.; Miroslav Dev, cand. iur.

* Jugoslovansko društvo za proučevanje angleškega jezika obvešča in vabi svoje člane na konverzacijske večere, ki so vsako sredo od 5. — 8. ure (bili so že celo zimo) v društvenih prostorih, Gosposvetška cesta št. 5, priliječe desno. Tam je tudi knjižnica, ki in vsem članom na razpolago vsak dan in ki obsega že lepo število knjig (okoli 600) iz starejše in tudi najmodernejše angleške literature.

* Dramatični odsek »Narodne čitalnice« v Kranju gostuje danes ob 8. zvečer s Sjevemnično dramo v 3. dejanjih (v 4 slikah) »Spavaj moja deklica« v Sokolskem domu v Trzinu. Trziško občinstvo in zunanje posetnike-okolice opozarjamo, da je ta prekrasna ruska drama iz umetniškega življenja, žela v Kranju, v Škofji Loki in povsod drugod velike uspehe pod spretno režijo g. Držaja Vaclavai! Ne zamudite te redke zgodnje prilike in posetite v obilnem številu predstavo!

* Občni zbor CM-podružnice za Rajhenburg, Videm in okolico se vrši dne 8. aprila ob 15. v restavraciji Unschuld v Rajhenburgu. Udeležba naj bo čim številnejša, posebej se apeliramo na narodno ženstvo in gg. rudniške uradnike.

* Izredni občni zbor čebelarstva podružnice za Ljubljano in okolico se vrši na velikonočni ponedeljek dne 2. aprila, ob 10. predpoldne v godbeni dvorani na moškem učiteljsku v Ljubljani, Resljeva cesta, priliječe desno. Vspored občnega zbora je: Postavitve podružnične čebelnjaka pod Krimom, odobrenje pravilnika o uporabi tega čebelnjaka in slučajnosti. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba za vse člane obvezna.

* Prvo zajčerejsko društvo za Slovenijo priredi danes, dne 25. t. m. v Celju v hotelu pri Pošti potovalno zborovanje, na katerem bo načelnik društva predaval o rejji domačih zajcev ter o uporabi zajčjih kož in usnja. Pripravljena je tudi majhna razstava iz zajčjih kož in usnja izdelanih predmetov.

* Državna borza dela v Ptuj naznanja interesentom, delodajalcem in delojemalcem, da se je iz dosedanjih prostorov v Spodnji dravski ulici preselila na mestni magistrat. Za stranke se uraduje razen nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 13. ure. Sprejema in odgovarja se tudi na pismene prijave.

VELIKONOČNI AVTOMOBILSKO PROMET.

Avtomobilna prometna d. d., Ljubljana, naznanja cenj. občinstvu, da bo vozil avtomobil:

1.) na progi Škofja Loka - Železniki v nedeljo dne 25. t. m. ob priliki koncerta ljubljanske Glasbene Matice v Škofji Loki s sledečim voznim redom:
Odhod Železniki 5.30 in 15., prihod v Škofjo Loko 7. in 16.30.

Odhod Škofja Loka 12.15 in 20.30, prihod Železniki 13.45 in 22.

2.) na progi Škofja Loka - Železniki za čas velikonočnih praznikov in sicer dne 27., 28. in 31. t. m. ter 3. aprila t. l. s sledečim voznim redom:
Odhod Železniki 5.30 in 13.45, prihod Škofja Loka 7. in 15.15.

Odhod Škofja Loka 12.15 in 15.40, prihod Železniki 13.45 in 17.15.

3.) na progi Ljubljana - Vransko za čas velikonočnih praznikov t. l. od vsteviši 27. marca do 4. aprila vsak dan s sledečim dnevnim redom:
Odhod Vransko 6., prihod Ljubljano 8.30.

Odhod Ljubljana 16., prihod Vransko 18.30.

Domače vesti

Zadnja pot notarja Tomo Sorlija. V četrtak se je vršil v Podgradu v Istri ob ogromni udeležbi slovenskega življa pogreb prerano umrlega neustrašenega bojevnika za pravice našega naroda v zasadenem ozemlju, notarja Tomo Sorlija. Politično društvo "Edinost" sta zastopala poslanec dr. Wilfan in odvetnik dr. Čok, ki sta se ob odprtem grobu s pretresljivimi besedami poslovala od pokojnika, ki ga je kruta usoda izrgala narodu ravno v najtežjih časih. Pogreba so se udeležila tudi številna odposlanstva iz Opatije, Reke in Trstata.

Proslava 400letnice Maruličeve smrti. Kakor nam poročajo iz Splita, se pripravljata tamkaj za 5. januarja 1924 obsežna proslava 400letnice smrti prvega hrvatskega književnika Marka Marulića. Vršila se bo svečana zaščitnica v samostanski cerkvi sv. Frančiška, kjer počivajo pokojnikove kosti. Zvečer bo velika proslava v narodnem gledališču. Na njegovi rojstni hiši se vzida mramorna spominska plošča. Obenem se pripravljata slavnostna izdaja Maruličevih del. Zagrebško vseučilišče pa se bo napolnilo, da imenuje prvega hrvatskega pesnika, arheologa in teologa pri tej priliki za častnega doktorja.

Češkoslovaški minister v Jugoslaviji. Predvčerajšnjim je prispel v Zagreb češkoslovaški minister doktor Stříbrny s soprogo in sinom. Na njegovo željo ni bilo oficijelnega sprejema. V spremstvu češkoslovaškega konzula inž. Pare in ravnatelja državnih železnic Babovića si je dr. Stříbrny ogledal Zagreb in okolico ter potem nadaljeval svojo pot v Dubrovnik. V Dalmaciji si bo ogledal zdravstvene zavode za češkoslovaške železničarje na Lapadu. Iz Dalmacije odputuje v Palermo, kjer se zdravi ministrski predsednik Svehla.

Seaton Watson pride v Jugoslavijo. Znani prijatelj Jugoslovancev Seaton Watson (Scotus Viator) se je podal, kakor poročajo iz Londona, na potovanje, da prouči manjšinske narodnostne razmere v državah Male antante. Obiskal bo tudi Jugoslavijo.

Belgijski konzulat v Ljubljani. V kratkem se osnuje v Ljubljani belgijski konzulat. Pogajanja z našo vlado so namreč že ugodno zaključena. Za honorarnega konzula bo imenovan Slovenec - domačin.

«Jutranje Novosti» prenehajo. Glasilo narodno-radikalne stranke za Slovenijo «Jutranje Novosti» bodo, kakor poročajo «Slovenski Narod» iz zanesljivega vira, s 1. aprilom prenehale izhajati.

«Zarja» ne izhaja več. Socijalistično glasilo «Zarja», ki je pod patronanco župana dr. Ljudevita Periča izhajalo v Ljubljani od meseca julija lanskega leta, je prenehala izhajati z večerajšjo številko ter se spoji s komunističnimi «Delavskimi Novicami».

Ostavka beograjskega načelnika. Predsednik beograjske občine gosp. Dobra Mitrović, ki je izvoljen za poslanca radikalne stranke v travniškem okrožju, bo podal ostavko na mesto predsednika občine, čim bo verificiran njegov mandat.

Češkoslovaško - jugoslovanska konferenca v Bratislavi. Te dni se prično v Bratislavi pogajanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško za reguliranje parobrodnega tranzitnega prometa. Naši delegati so že odpotovali iz Beograda v Bratislavo.

Naše posojilo v Franciji. Po poročilu iz Pariza, je bila naša vlada obveščena, da bo francoski finančni minister predložil zbornici zakonski načrt, po katerem se dovoli Jugoslaviji posojilo do 300 milijonov francoskih frankov. Za kake namene rabi naša vlada to posojilo, še ni znano.

Promet s Turčijo. Iz Beograda poročajo, da se med upravo orientalskih železnic in med našim prometnim ministrom vrše pogajanja za vpostavitve direktnega železniškega prometa med našo kraljevino in Turčijo. Pogajanja še niso dovedla do pozitivnega rezultata.

Nabava novih lokomotiv v Nemčiji. Finančno - ekonomski odbor je na svoji petkovi seji odobril kredit 300.000 zlatih mark za nabavo železniškega, brzojavnega in telefonskega materiala v Nemčiji. Sklenil je tudi, da se naroči v Nemčiji 100 novih lokomotiv za ozko in normalnotirne proge.

Pošta v osvobojeni Dalmaciji. V zadnjih dneh je bil vzpostavljen poštni promet z evakuiranimi poštami v tretjem pasu Dalmacije. Promet je znatno omejen na službene in zasebne pisemske pošiljke ter službene pakete in denarna pisma. Poštini uradi so začeli posloovati v naslednjih krajih: Biograd, Filipjakov, Novi grad, Pozeđarja, Preko, Sali, Ugljan, Zemunik, Ždrebar, Molah, Nin, Olib in Silba.

Stanovanjska mizerija v Sarajevu. Sarajevski listi poročajo, da se je meseca marca vsled potresa porušilo in postalo za etanovanja nesposobnih 18 hiš. Brez strehe je ostalo približno 150 ljudi. Stanovanjska beda je zelo velika.

Učitelji brez kvalifikacije. Število kvalificiranih učiteljev je bilo nekaj časa nezaostno, tako da so se morale nameščati tudi nekvalificirane osebe za provizorne učiteljske moči.

Število je sedaj popolnoma in je zato ministarstvo prosvete odredilo, da se odselej ne smejo več nameščati osebe, ki nimajo popolne usposobljenosti in niso dovršile študij na učiteljsku.

Označevanje cen v izložbah. Zagrebško policijsko ravnateljstvo je izdalo naredbo, da mora biti pri označevanju cen v izložbah brezpogojno jasno navedeno, ali pomenijo številke dinarje ali krone, ker le na ta način dosežajo cene v izložbah določeno jim svrhu.

Smrtna kosa. Umrli je v Ljubljani uslužbenec Narodnega gledališča g. Josip Slabina. Pogreb bo danes ob pol 16. uri iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališče k sv. Križu. — Včeraj je umrl v javni bolnici, star komaj 37 let, ruski polkovnik Vladimir Vasiljevič Nečajev. Rodom iz Petrograda je vstopil po končani vojni v Vranglovo armado in prišel po njenem razsulu v Jugoslavijo, kjer je bil zadnja leta nameščen pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani. Pokojnik, ki je storil, kar je mogel največ dobrega za svoje rojake in bil zato splošno priljubljen, si je nakopal bolezen v barakah, kjer je moral stanovati vsled naše stanovanjske bede in ji je podlegel sedaj po petmesečni bolezni v bolnici. Čas pogreba še ni določen, bo pa bržčas v ponedeljek popoldne. Zapusča soprogo Zofijo. — Blag jim spomin!

Promocija. Na staroslavni češki univerzi v Pragi je bil te dni gospod Ante Deprato, rodom iz Marčane v Istri, promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

50letnica zagrebškega «Merkurja». Zagrebško društvo «Merkur» praznuje danes 50letnico svojega obstanka. Početkom je bilo delovanje društva omejeno na podpiranje trgovaških pomočnikov v slučaju bolezni; pozneje je razširilo svoj delokrog tudi na privatne, industrijske in bančne uradnike v celi državi tudi za slučaj nezaposlenosti in v drugih socialnih smereh. Danes ima «Merkur» nad 6000 članov. Svečana proslava tega pomembnega jubileja se je odločila na poznejši čas.

Celjski mestni šolski svet. Po daljšem presledku se je vršila v petek dne 23. marca seja mestnega šolskega sveta, ki je obravnavala večina tekoče zadeve. Glede voljanja šoloobveznih otrok iz okoliške občine so se izjavili člani načelno zato, da obiskujejo otroci iz okoliške okoliške šole, oziroma deklice posebno samostansko šolo; šolska vodstva pa lahko dovoljujejo tudi še v naprej, da posejajo otroci istih staršev, ki stanujejo v okolici, a so zaposleni v mestu, mestne šole. Poročilo okrajnega šolskega nadzornika Černeja o nadzorovanju mestnih osnovnih šol se vzame z zadovoljstvom na znanje. Pri tej priliki se ugotovi, da primanjkuje osnovni dekliški šoli najpotrebnejših učil. Telovadnica meščanske šole odslej raznim telovadnim društvom ni več na razpolago. Službeni red za sluge v meščanskih šolah se odobri. Mestni šolski svet se obrne do mestnega zastopa s prošnjo, da stavi v vsakoletni proračun primerno dotacijo za mestne šole, s katero razpolaga potem mestni šolski svet na predloge šolskih vodstev, katerim se nakaže primerna razpoložnina za tekoče šolske izdatke.

Zvišanje nekaterih telefonskih pristojbin. Ministarstvo pošte je zvišalo nekatere telefonske pristojbine glede instalacije in naročnine. Instalacija velja za vse naročnike po 1200 Din, samo za one, ki so navedeni pod točko 1. čl. 11. telef. pravilnika velja še nadalje 300 Din. Naročnina na telefone v privatnih stanovanjih itd. (točka g) čl. 11. telef. pravilnika, se zviša v Ljubljani in Mariboru od 500 na 720 Din na leto, v drugih krajih z več ko 10 naročniki pa od 400 na 500 Din. Poleg teh so se zvišale še nekatero druge pristojbine. Za stare naročnike velja povisek od 1. julija 1923 za dve pa od 1. marca 1922 naprej.

Z Barja. Dandanes, ko se vsi tako pritožujejo nad slabim gospodarstvom, moramo mi Barjani gledat, kako po nepotrebnem se trosi denar iz mestne blaginje ljubljanske. Mestni denar se meče naravnost proč. Za posipanje mestnih cest na Barju (v Črni vasi) je zaposlenih 6 do 8 delavcev še skoraj četrlet, ki pa se jim čisto nič ne mudi. Delajo nameste osem samo šest ur in še takrat skrajno malomarno. Kaj je vzrok temu ne vemo. Na vsak način pa je že skrajni čas, da bi magistrat nastavlil postenege cestarja in pa postenege paznika, da bi nadzoroval dela.

Calumniare audacter... Meseca decembra se je v Murski Soboti vršil ehod SKS, na katerem je dobil besedo tudi pristaš SLS, visokosolec Janez Horvat. ki je med drugim izjavil: «Vsi poslanci Samostojne kmetijske stranke so si kupili palače, od SLS nobeden. Pucelj ima svojo palačo na Pohorju. To je kupil med časom, ko je bil poslanec. Minister Pucelj je dal svoji ženi dovoljenje, da je izvozila 10.000 prašičev. Nekaj tisoč mlečnih kant je prišlo v državo. Pucelj pa jih je dal svoji ženi, da jih razprodaja». Očitaj je torej ministru Pucelju koruptnost v službenem poslu. Ker svojih trditve ni mogel dokazati, je okrožno sodišče v Mariboru Janeza Horvata obsodilo po § 104 srbskega kazenskega zakona na 1000 Din globe, oziroma na 14 dni zapore.

Prireditev šolske mladine v Pečarovcih. Kakor nam poročajo iz Pečarovcev v Prekmurju, priredi tamkajšnja šolska mladina pod vodstvom učiteljstva veselico v prid Jugoslovanski Matici in tamkajšnji šolski knjižnici. Pele se bodo na-

rodne pesmi, vršila kajliva predavanja in deklamacije. Prireditev se vrši v prostorih Stefana Zelka. Začetek ob štirih popoldne.

Prva Justifikacija v Sloveniji. Prihodnje dni bo pri mariborskem okrožnem sodišču izvršena usmritev nekega od letošnje porote na vešala obojenega morilca. Bo to prva izvršitev smrtne obsodbe v Sloveniji.

Protituberkulozna liga v Mariboru. Je imela v petek zvečer svoj letni občni zbor, na katerem je podal predsednik okrajni glavar dr. Lajnšič lepo poročilo o doseganem plodonosnem delovanju. Po ostalih poročilih so bili izvoljeni: v odbor za predsednika ponovno okrajni glavar dr. Lajnšič, za podpredsednika dr. Matko, tajnika učitelj Kramer; namestnik učitelj Ravter, blaginjičarka gđ. Kobentarjeva, namestnica gđ. Cenova; v odbor so izvoljeni Milica Grčarjeva, ravnatelj dr. Tominec, prof. dr. Medved, zdravnik dr. Ipavc, učitelj Alt, gg. Pohar in Vidlič. Pregledniki računov so gg. župan Grčar, državni pravdnik dr. Jančič. Po občnem zboru je predaval docent dr. Matko o višinskem solcu in njegovem pomenu za zdravilstvo.

Obrotna zadruga pekov v Celju. Oprosti v ponedeljek dne 9. aprila 1923 učence iz okrajve Celje, Konjice, Slovenjgradec in Brežice. Oni pekovski mojstri, ki doslej niso prijavili svojih vajencev k oprostitvi pri zadrugi, naj store to nemudoma.

Avstrijakant. Prejeli smo: V izjavi inž. Kranjca, predsednika Orjune («Jutro» 21. marca) sem čital, da je g. Brandner «nahrullil» inž. Kranjca z besedami: Kje ste bili vi avstrijakant med vojno, ko sem se jaz boril za Jugoslavijo? — Ker je bil inž. Kranjec dobrovoljec v mojemu odvodu, sem dolžan v obrambo njegove časti izjaviti, da se nahajajo dokumenti o njegovem mišljenju in delovanju med vojno pri meni v Mariboru. Iz njih je razvidno, da je malokdo stopil tako brezobzirno iz najidealnejšega navdušenja v borbo zoper Avstrijo kakor inž. Kranjec. — Dr. Ljudevit Pivko, Maribor, Razlagova ul. 11.

Neprilike našega dišstva v inozemstvu. Naši visokosolci-stipendisti na Dunaju se zaradi brezbriznosti naše vlade nahajajo v težkih neprilikah. Stipendije se izplačujejo dijakom zelo kasno in nereditno. Dočim so prej, ko je bil še demokrati minister prosvete, dobivali stipendije vselej do 6. vsakega meseca, je sedaj od meseca do meseca slabše. Zaradi brezbriznosti vlade so dijaki zadolženi, lažni in raztrgani. Stipendije za mare pa do 20. t. m. še niso prejeli.

Nabaviljaška zadruga v Celju razdeljuje od sobote dne 24. marca naprej sladkor in sicer 1 in pol kg na osebo po nižini ceni.

Nalezljive bolezni v Beogradu. V teku preteklega tedna je zbolelo v Beogradu na nalezljivih boleznih 6 oseb, in sicer 5 od šaraha in ena oseba od trebušnega legarja. Iz predpreteklega tedna je ostalo v bolnici 204 nalezljivo bolnih, v teku preteklega tedna jih je pa osem ozdravilo. Smrtnega slučaja od nalezljivih boleznih ni bilo.

Humor begunca. V Skoplju je prišel na kolodvor nekdanji ruski general Vasilij Vrečinski in stanju popolne pijanosti. Zahteval je poseben vagon, da bi se odpeljal v Niš; ko mu niso hoteli ustreči je odšel na kolodvorski policijski komisariat in tam vnovič energično zahteval, da se mu da poseben vagon za Niš, ali pa naj se ga — zapre. Komisarjat je udovoljil drugi njegovi želji in ga je vtaknil v zapor, najbrže samo za toliko časa, da se prespi in iztrezni.

Moderna reklama. Nekaj večerov sem imajo ljubljanci novo, prav zanimivo senzacijo. Po obljudenih ulicah se pojavlja avtomobil, ki je spremenjen v mal kino in predvaja reklame, a ne vsiljive filme iz industrijskega in drugega gospodarskega življenja. Lastnik znanega fotografskega ateljeja g. V. Bešter je spremenil svoj avto v vozeči kino, ki ga uporablja za reklamo raznih trdk. Praktična ideja, s katero bo ustrezno občinstvu in podjetjem in ki se bo zato gotovo tudi pri nas kmalu udomačila.

Umor in samomor. V tork zvečer je na Grčvrhu št. 3 na Dolenskem s štirimi streli Alojzij Zarabec umoril Marijo Vodnik, ženo svojega polbrata Ignacija Vodnika. Ko je prišel njen mož ob desetih zvečer z dela domov, je našel ženo na tleh v mlaki krvi. Misil je, da se ji je vliła kri iz grla. Klical je sosedo na pomoč, ki so spoznali, da je žena ustreljena: dobila je tri kroglice v glavo, eno pa v prsa. Umorjenka zapuščena tri nedoletne otroke. Sodna komisija je pri raztelesenju trupla ugotovila, da je bil vsak strel smrtonosen. Morilec, ki je takoj izgini, je izvršil zločin iz sovraštva do Vodnikove žene. Morilec Alojzij Zarabec se je odtegnil roki pravice: ustrelil se je v sredo zjutraj na pokopališču v Radečah pri Zidanem mostu.

Železniška nesreča v Zalogu. Včeraj zjutraj sta na postaji Zalog trčila tovarna vlaka. Strojevodja je padel iz vlaka ter dobil pri tem precej težke poškodbe. Težko poškodovan pa je bil sprevodnik Matija Prelec, ki se je nahajal v službenem vozu. Poškodovan je po glavi in životu. Prvo pomoč mu je nudil neki železničar, ki ga je obvezal, potem pa so Preleca s prvim vlakom poslali v ljubljansko bolnico. Materialna škoda ni velika in tudi promet ni bil oviran. Nesrečo so baje povzročile pokvarjene kretnice.

Razne nezgode. Ano Miščič, mestno ubogo v Ljubljani, je na Ižanski cesti ugriznil Keršičev pes v levo koleno. Z rano se ženska ni brigala ter jo zanemarjala. Nastale so koruzice in Mi-

ščova je bila končno prisiljena, da je šla iskat pomoči v bolnico. — Stiri letna Marija Omahen, posestnikova hči iz Velike Loke, je padla raz peči in si zlomila desno nogo. — Franc Gruben, posestnik iz Slap pri Dev. Mar. v Polju se je, ko je hotel zapeljati voz v šupo, sunil z ojnico v trebuh. Njegovo stanje je opasno, ker so poškodbe težke.

Goljufal je na debelo. Z Dunaja poročajo, da je bil tamkaj aretirani trgovec Samuel Ebenspanger iz Zagreba. Izbraljajoč neki neveljavni patent, je izvalil trgovcem in zasebnikom, ki bi se hoteli udeležiti «dobičkanosnega podjetja», velike denarne vsote — skupaj 472 milijonov avstrijskih kron. Ebenspangerja je zasledovalo tudi zagrebško državno pravništvo zaradi sleparij, ki jih je izvršil v Zagrebu.

Krjava jugoslovanska svatba v Ameriki. Kakor poročajo ameriški listi, se je meseca januarja v Blanfordu v Zedinjenih državah oženil jugoslovanski rojak Mile Trkulja in priredil svojim prijateljem slavnostno večerjo. Popilo se je tudi mnogo vina in žganja, četudi je to v Ameriki strogo prepovedano. Vetrna svatba pa je imela žalosten konec. Šef policije Hary Newland in njegovi pomočniki, ki so zvedeli za prepovedano popivanje, so vdrli v Trkuljino hišo. Neki vinjen svat je obstrell policijskega šefa. Začelo se je živahno streljanje, pri katerem je bilo pet gostov ustreljenih, več pa ranjenih.

Dva goljufa. Pred kakimi desetimi dnevi sta dva goljufa na zelo rafiniran način ogoljufala gospo Zorko Andjelkovičovo v Beogradu. Eden je prišel v stanovanje gospe in ji je rekel, da ga je poslal njen soprog po violino, vredno 8000 Din. Zunanji je goljufa pričakoval tovariš in prodala sta drago violino za 200 Din. Polcija je iskala goljufa in poročilo se ji je res dobiti oba. Prvi je dijak Siniša Negedič, drugi pa Momčilo Jovanović, bivši uslužbenec Narodne skupščine(!). Dejanje sta oba že priznala in sta bila izročena sodišču.

Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko «Peko» so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih posebno. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

razreda Mirko Vlihan od Vardarske divizijske oblasti k 21. pešpolku, kapitan 2, razreda Erih Lilleg od 40. k 23. pešpolku, kapitan 2, razreda Josip Stengl od 21. k 39. pešpolku, kapitan 2, razreda Karl Tauber od 46. k 40. pešpolku, kapitan 2, razreda Josip Šircelj od pirotskega vojnega okrožja od 40. pešpolku, kapitan 2, razreda Fedor Ravbar od Vrbaške divizijske oblasti k 45. pešpolku, poročnik Mirko Gregorič od 39. k 36. pešpolku, poročnik Janko Hameršak od 45. k 23, pešpolku, artiljerijski poročnik Maks Drenik od Sumadijske divizijske oblasti v artiljerijski odsek IV. armijske oblasti, podporočnik Lavoslav Zagar od 7. k 30. pešpolku, podporočnik Dragotin Drobajak od 47. k 37. pešpolku, sanitetni major dr. Matej Juštin od 40. pešpolka v Maribor za upravnika vojne bolnice, kapitan 1, razreda intendantske stroke Ernest Pakič od stalne vojne bolnice v Ljubljani k stalni vojni bolnici v Sarajevu, administrativni kapitan 2, razreda Dragotin Lazinšek od stalne vojne bolnice v Sarajevu kot komisar k skladišču vojne bolnice v Mariboru, poročnik Intendantske stroke Lovro Vodušek od vojne bolnice v Mariboru k skladišču artiljerijskega polka IV. armijske oblasti, poročnik sodne stroke Stefan Koprivšek od 25. artiljerijskega polka k Dunavskemu vojnemu sodišču.

Sprejet je v našo vojsko v činu rezervnega artiljerijskega poročnika prejšnj artiljerijski poročnik Albin Cotič, v čin artiljerijskega podporočnika pa prejšnj artiljerijski podporočnik avstroogrsk vojske Ferdinand Šušteršič.

Na podlagi čl. 1. zakona o stavljanju častnikov-dobrovoljcev, ki so za časa vojne prestopili iz avstroogrsk v srbsko vojsko, so imenovani s rangom od 1. julija 1922. v čin kapitana 2, razreda področniki: Mirko Burja, Fedor Ravbar, Jurij Heruc in Janko Kos, v čin konjeniškega kapitana 2, razreda poročnika Radomir Avšič, v čin inženjerskega kapitana 2, razreda pa poročnika Vekoslav Cener in Branko Zakuła.

Za rezervne artiljerijske podporočnike so imenovani naslednji naredniki-dijaki: Vendelin Kovač, Josip Brinar, Anton Demšar, Mirko Burger, Branislav Brikler, Slavko Oblak, Fran Vidic, Viktor Jakob, Zdenko Jug, dr. Branko Peleš in Radoslav Osterman.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

OFICIRSKA IMENOVANJA IN Premeščenja.

«Vojni list» objavlja številna imenovanja v naši vojski. Imenovanj so med drugimi: podpolkovnik Janez Dereani za pomočnika komandanta 45. pešpolka; podpolkovnik Čedomir Mestanovič za pomočnika celjskega vojnega okrožja; major Marij Grizold za komandanta 3. bataljona 33. pešpolka in major Adolf Kilar za komandanta 2. bataljona 11. pešpolka.

Premeščeni so: podpolkovnik Ivan Živič k ljubljanskemu vojnomu okrožju, major Josip Šmid k celjskemu vojnomu okrožju, kapitan 1. razreda Grulić Bogdanovič (doslej pri kruševaškem vojnom okrožju) v generalštab Dravske divizije, major Stefan Krčmar od Vardarske divizijske oblasti k 36. pešpolku, kapitan 1. razreda Karel Zajc od Vardarske divizijske oblasti k 30. pešpolku, kapitan 2.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 24. marca 1923. Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	769.9	1.8	—	jasno	—
Ljubljana	14.	767.2	15.5	sev. vzh. brezvetra	—	—
Ljubljana	21.	768.7	9.2	—	—	—
Zagreb	7.	768.7	0.0	—	—	—
Beograd	7.	—	—	—	—	—
Budaj	7.	767.2	4.0	jug. vzh.	—	—
Praga	7.	767.0	3.0	jug. vzh.	—	—
Inozemost	7.	767.8	3.0	sapap	—	—

V Ljubljani barometer nižji. temper. visoka. Soince vzhaja ob 5.56 zahaja ob 18.15

V preteklem tednu se nam je vreme po dolgem času vendarle temeljito izboljšalo. Ves teden trajala brez presledka lepo vreme in do sedaj še ni opaziti znakov, da se nam misli pokvariti.

Vzrok tej prijetni spremembi je v dveh okolnostih. Prvič se je veliki zračni maksimum, ki se nahajal poldrugi mesec nad severno Rusijo, premaknil nad južno Skandinavijo — in to že v prejšnjem tednu. Odtod se je razširil proti jugu in segel naposled do nas in preko nas nad Sredozemsko morje. Drugič pa je istočasno izginila depresija z Adrije in Italije. Nahajali smo se tedaj ves teden v območju visokega zračnega tlaka; zjasnilo se je, v terek je nehala burja in namesto nje se je pojavila v ozračju rahla

severozapadna struja, ki je prinesla toplejši zrak. Temperatura se je dvignila od 8 na 12, 14 in naposled 16 stopinj C. Naš maksimum, ki nam bi povzročal pozimi hud mraz — povzročal ga je tudi v severni Rusiji še sedaj — nam je v pomladi vir toplote, ker ima sedaj solnce že tako veliko moč, da je ogrevanje čez dan močnejše nego ohlajenje preko noči. Ker pa imamo ne le po planinah, ampak tudi po nižjih gorah in hribih še mnogo snega, so jutra tudi sedaj še zelo mrzla, skoro vsak dan še pod ničlo.

Pretežno lepo, jasno, mirno, prijetno pomladansko vreme vlada skoro po vsej Evropi, nad katero leži na široko visok zračni tlak.

Zaloga klavirjev in pianinov

naslojnih tovarn Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Hözl, Schweighofer, Original Singl itd. Tuji na obroke. JERICA HUBAD, roj. DOLENC, LJUBLJANA, Mišerjeva ulica 5.

Potrnit srce naznanjam vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je moj srčno ljubljani soprog

Vladimir Vasiljevič Nečajev,

polkovnik,

danes, dne 24. marca 1923 ob pol 8. uri po dolgotrajni in mučni bolezni v Gospodu zaspal.

V Ljubljani, 24. marca 1923.

Sofija Nečajeva.

Mali oglasi

časopis do 20 besedi Dva, 5-1, vsakih sedem letnih 5 besedi 1 Dva. — Trgovski oglasi, doplačevanje, sprememba do 20 besedi 5 Din., vsakih sedem letnih 5 besedi 2 Din. — Plače za sprej. (Lehko tudi v znakih.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor.

Službe

Mizarskega delovodja
in tri pomočnike za stavbena dela sprejme Franc Rožan, strojno mizarstvo Predvorom nad Kranjem. Hrana in stogovanje v hiši, plača 25 do 30 kron na uro. 1025

Mesta gospodinj

ali k otrokom išče boljša 38 let stara vdova z 7 letnim sinčkom, le proti hrani, tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod «Hvaležnost 1016» na upravo «Jutra». 1016

Uradnik,

izvešan v korespondenci in knjigovodstvu, išče službo za popoldnansko ura. Ponudbe pod «Delo» na upravnistvo «Jutra». 1034

Knjigovodja - bilancist,

zmožen bančnega, trgovskega in industrijskega knjigovodstva, želi premeniti službo. Popolnoma samostojna moč z vpogledom v zadevajoče pravne posle, popolnoma poznanjem nemških knjige, dober korespondent, kalkulator in organizator. Najraje gre k kakoli večji lesni tvrdki; prevzame tudi upravo večjega posestva. Ponudbe pod «S-mostojni in agilni» na upravo «Jutra». Želi prazno stanovanje. 750

Postrežnica,

zanesljiva, se sprejme takoj za pospravljanje sob, zvečer od 6. do 8. ure. F. Radovan, sobni stališje, Gosposvetska cesta 90. 1035

Kot učenka 1001

v kako trgovino, kjer bi imela delo v hiši, želi vstopiti 16letna deklica z dežele, sitota brez staršev. Cenjene ponudbe pod «Pridna in poštena št. 2210» na upravo «Jutra».

Kot druga kuharica

se sprejme takoj mlajša spretna oseba v večjo restavracijo. Naslov in upravo «Jutra». 1003

Prodajalka 950

perfektna v prodaji in računisanju, samostojna, prvovredna moč, se sprejme za 15. april v trgovini z luksuznim blagom. Dobra plača. Naslov se izve v upravnistvo «Jutra».

Kino-operator

se išče za Ljubljano. Ponudbe pod «Kino» na upravnistvo «Jutra». 1018

Kupim

Petrolejske vrče
s ali brez zbojev in železne barele kupujemo v vsaki množini, Hrovat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6. 754

Vrče,

rabljene, dobro ohranjene, kupi Jos. Bahovec, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7. 52

Prodajam

Divja kostanjeva drevesca 1011
se takoj prodajo v Ljubljani, Dunajska cesta 71.

Ugodna prilika!

Proda se zaloga modnega blaga s lepo opremo za 30.000 Din., sicer vrednost 100.000 Din. Ponudbe pod «Prodaja» na upravo «Jutra».

Po ugodni cenil

prodajam 10 vagonov bukovih drv, metrskih, za kurjavo, in sicer 5 vagonov polsuhih in 5 vagonov svežih. Nadalje prodajam še 3 vagone suhih drv in jih takoj nalozim. E. Miketič, Laze Urna sela, pošta Semič. 1026

Posestnikom in vrtnarjem se nudi ugodna prilika za nakup **drobne šute, tkzv. rizl** (3 vrste) za posipanje potov in dvorišč. Oddaja v vsaki množini Anton Kalšek, Fužine 1 pri Ljubljani.

Prodajam šrebo,

7 mesecev staro, dobro odgojeno, vis. o 140 cm, od šreba polkvr. «Furioza». — Žrebo se lahko vidi vsak dan v Beaj, Iparvevi ulici št. 10 v Celju. Vprašati je prišest vika kapetana II. kl. Mil. Miketinca. Cena 200000.

Otroška posteljsca,

dobro ohranjena, je naprodaj. Naslov pri upravi «Jutra». 1010

Pohištvo: 982

Spalnice, jedilnice, kuhinje in razno upogajeno pohištvo najceneje naprodaj. Erman & Arhar, mizarstvo, Št. Vid št. 4 nad Ljubljano.

Tovarna slamičkov

Franc Erbežnik, Vir pri Domžalah, prodaja damске slamičkov dunajske in pariške mode po najnižjih cenah. Sprejema tudi stare slamičkov v popravilo. 838

Važno za družstva!

Tombole - karte, za društvene prireditve, razposilja v celih serijah in bokih. Knjižarnar Sava, Kranj. 717

Dobro seno 972

proda mesar Julius, Ljubljana, Sv. Petra cesta 78.

Orehe 958

4 K 25- za kg prodaja delikatesna trgovina Marja Klubič, Sv. Florjana ul. št. 24.

Novo, masivno spalnico

iz trdega lesa, poliranelega lesa z ogledalom in marmor natimi ploščami, prodam. — Ogled od 1. do 2. ure popoldne. Naslov v upravnistvo «Jutra». 993

Ribe za Veliko noč.

Ivana Florjančič, Ljubljana, Vodnikov trg, ima na razpolo, o za prazniške ščuke in karpe. Prodaja na drobno se prične v četrtek dne 23. t. m. Naročila izven Ljubljane se vedno promptno izvršujejo. Cena 25 Din kg. 1020

Hmeljski drogi

v večji množini naprodaj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 54. 1022

Stacovanje

Boljša uradnica 980
išče mesečno meblirano sobo v sredini mesta. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Solidna».

Stara gospa, 1007

ki je ves dan odsotna, želi majhno sobo s sestanovalko. Naslov pove uprava «Jutra».

Zakonski par išče sobo,

1012
proti dobremu plačilu event. prizano z delno uporabo kuhinje. Naslov «Nada», poste restante Ljubljana I.

Opremljena soba

ali kabinet z dvema posteljnima se o da v novi zgradbi z električno rasvetljavo dvema gospodoma ali zakonskemu paru brez otrok z uporabo kuhinje oemiu, ki bi posodil za dobo 10 mesecev 3000 Din proti odškodnini. Ponudbe pod «Stalno» na upravnistvo «Jutra». 1013

Stanovanje 1014

soba, kuhinja, na periferiji, zelo prijazno se zamenja z enakim ali večjim v sredini mesta. Ponudbe pod «Takoj 1014» na upravo «Jutra».

Meblirana soba,

poseben vhod, električna luč, sredi mesta, se odda solidnemu gospodu. Pismene ponudbe pod «Solidni» na upravnistvo «Jutra». 1021

Lepo stanovanje,

1020
zračno, dve sobi, kuhinja in pritiklino, na periferiji, se zamenja za enako ali večje. Kje, pove uprava «Jutra».

Na stanovanje in hrano

spojem takoj dva boljša obrtnika. Naslov pove uprava «Jutra». 1036

Stanovanje

kuhinja, soba, prostor, lepo, na periferiji, se odstopi proti 10.000 Din nagrade event. z vsi opravila za 30.000 Din. Ponudbe pod «Nagrada 1015» na upravo «Jutra».

Posodi

Gostina 979
na razpotju v kraju, kjer cvete lesca in lustrja, se odda v najem ali proti točenju od litra. Pripravno je tudi za trgovca z lesom ali obrtnika. Naslov pove uprava «Jutra».

ČUDILI

se boste tudi v
niskim cenam, po
katerih se prodaja
sukno, volno,
platno, cefir,
modrovina, blačevina,
robcil in
sploh vsa manu-
faktorna roba v
veletrgovini
R. Stermecki,
Celje, katera do-
biva stalno veli-
kanske pošilj. tve
robo direktno iz prvih svetovnih tovarn.
Zahtevajte cenik. 41

Pravi „Golsler“-čevlji, čevlji za smuči ter lovski čevlji vseh vrst se izdelujejo v znani solidni čevljarški delavnici 126

J. BRAJER

Ljubljana, Turjaški trg (Breg) I.
Istotam se izdelujejo tudi vse vrste drugih obuvaj, od najpreprosteje do najfinjše izdelave.
Cene solidne! Potreba tožna!

Jabolka

2 vagona lepih mošančkov in rdeče vrste takoj naprodaj. Cena K 18 — kg v Mariboru.

Ivan Göttlich

veletrgovina sadja v Mariboru,
Koroška ulica št. 128.

Meblirano stanovanje

iščem samo za meseca julij - avgust za štiri odrasle osebe, po možnosti s kopalnico in vporabo vrta v Ljubljani ali v bližini. Prvovrstne reference na razpolago. — Ponudbe pod „Poletno stanovanje“ na oglasni zavod J. Zorman, Gledališka ulica 2.

Perilo

za dame, gospode in otroke po nižanih cenah pri A. Šinkovic nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Proizvaja in razpošilja se na drobno in debelo: **čevlji, gornja dela** v vseh modelih.

Specialna trgovina ročno izdelanih, osobito trpežnih čevljev za delavce, lovce in luksuz nudi po vsekakor konkurenčnih cenah **čevlji, gornja dela** v vseh modelih

razpošiljalnica „Garancija“ Jos. Gagel, Ljubljana, Sv. Petra c. 7. Zahtevajte cenik!

„SEJMSKI VESTNIK“

Oficijelno glasilo „Ljubljanskega velesajma“

Prva številka izide 15. aprila t. l. ter se bo razpošiljala interesentom v tu- in inozemstvo brezplačno.

„Sejmski Vestnik“ bo broširan in tiskan na finem belem papirju z barvastim ovitkom, vsled česar bodo imeli **inserterati velik uspeh.**

Naročajo se vsaj do 31. t. m. pri

„ALOMA COMPANY“

Ljubljana Kongresni trg 3.

anončna in reklamna d. s. o. z.

Beograd Bremeška ulica.

NAZNANILO!

Tvrčka I. PREMELČ, Kolodvorska ulica 30

naznanja cenjenim odjemalcem, da vsled selitve trgovine

prodaja v času do 1. maja

vsakovrstne voile-delaine-, coton-delaine-, volnene (cachenez), pol svilene in svilene robce ter šerpe po dnevnih tovarniških cenah, brez konkurence.

Politični odmevi

Glasovi časopisja o volitvah

Vladina «Samoprava» piše o raznih možnostih Radičeve politike in prvi končno: «Vsekakor je treba naglasiti tudi to, da ako bi od Radičeve stranke prišla kakršnibodi druga akcija, bodisi proti državi kot celoti, bodisi proti kateremu drugemu po zakonih zavarovanemu interesu države in naroda, bo to akcija odbila in sicer s popolnim uspehom in vso močjo državna oblast in sicer na enak način, kakor se pobija vsak drugi zločin. O tem naj ne bo niti sence dvoma, nikjer in tudi ne pri g. Radiču.»

«Demokratija» izjavlja ponovno, da je sodelovanje demokratov in radikalcev izključeno, in prvi končno: «Demokratska stranka ima v današnji situaciji pred sabo jasno in določeno pot: ona se bo, spoštujajoč strogo ustavnost in parlamentarizem, borila proti vsaki reakciji, naj prihaja ta s kateresibodi strani in za državno edinstvo in popolno slovo Srbov, Hrvatov in Slovencev.»

Beograjska «Politika» piše: Demokratji so pri volitvah izšli dosti dobro. V mnogih krajih so se celo ojačili in po nekod, kjer so zadnjič dobili mandat samo po ostanju, so sedaj dobili količnik. Oni se nahajajo pravzaprav v prijetnem položaju; sami ne morejo misliti na to, da dobijo vlado ako se jim pa ponudi koalicijska, lahko ostavijo pogoje, ki jih bodo smatrali za sebe za najugodnejše, ker brez njih li mimo njih se bo težko vladalo. — O Pašičevih nameni piše «Politika»: «Najbrže bi g. Pašič osebno najraje stopil v sporazum in koalicio z demokrati, posebno s skupino g. Pribečevića. Ali to bo šlo težko, ker demokrati ne bodo hitro in lahko pozabili g. Pašiča, da je sam sestavil volilno vlado in je v volilni borbi, kakor oni trdijo, podpiral njihove nasprotnike.»

Republikansko glasilo profesorja Prodanovića «Republika» omenja kaos, ki je nastal v državi zaradi zmage separatistov in prvi: «G. Pašič, prvotni megaloman in lakomni politični trgovec, se za vse to ne briga čisto nič, ker je pripravljen za voljo oblasti dati koncesije, ki zadenejo tudi edinstvo države ter interese naroda. Ali vsi pošteni politiki morajo obsoditi volilni sistem in politični vandalizem, s katerim se je Pašič posrežilo ojačiti vse plemenske in verske struje na škodo bratščev ideje o jugoslovanskem državnem in narodnem edinstvu.»

Nemške namere

Dopisnik zagrebške «Riječi» je naprosil predsednika nemške stranke v Jugoslaviji dr. Stefana Kraftha, da mu oriše stališče, ki ga namerava zavzeti nemška stranka po volitvah. Dr. Kraft je izjavil, da se bodo nemški poslanci držali resolucij, ki so bile sprejete v Hatzfeldu dne 17. januarja 1922. V teh resolucijah zahtevajo popolno izvedbo v ustavi zajamčenih kulturnih in ekonomskih pravic. Nemci hočejo s svojimi sodržavljeni drugače jezika živeti v miru in prijateljski, zahtevajo pa, da se spoštujejo tudi njihove pravice in običaji. Pot za doseg tega cilja je mogoča edino v zgraditvi pravne države na temelju državljskih svobod in nacionalne enakopravnosti na korist skupne domovine.

Na vprašanje dopisnika, bodo li Nemci podpirali Pašičevo vlado in njegovo politiko, je dr. Kraft odgovoril: «V novi skupščini bo 9 nemških poslancev, 5 iz Bečke, 2 iz severnega Banata, 1 iz Slovenije in 1 iz južnega Banata, ako namerava volivci, ki se bodo vršile v ekražju Pančevo — Bela Crkva — Vršac izpovedati v korist Nemcev. Iz tega je raz-

vidno, da program nemške stranke ni le program ene skupine, temveč program vseh Nemcev od Slovenije do rumunske meje. Nemci nimajo drugih ciljev, kakor onih, ki so razvidni iz javno proglašene programa nemške stranke.» Kot predsednik nemške stranke naglašal dr. Kraft, da Nemci nimajo povišati skrivati svoje politične cilje pred javnostjo. Službeni organ radikalne vlade «Samoprava» je program nemške stranke simpatično sprejela, vendar z rezervo glede dveh točk tega programa. To stališče «Samoprava» daje upanje Nemcem, da bo hatzfeldski program pri vladi našel dober odmev, ki bi omogočil skupno politično delovanje. Dr. Kraft poudarja odločno, da bodo Nemci podpirali ono stranko, ki bo na temelju svoje državne in gospodarske politike omogočila njihov kulturni in nacionalni razvoj, kakor tudi gospodarske interese nemškega prebivalstva. Na opazko dopisnika, da se ta politika Nemcev ujema z ono, ki so jo vodili erdeljski Sasijci poprej na Madžarskem, a sedaj v rumunskem parlamentu, je dr. Kraft odgovoril: «Mi se ne smatramo za poklicane, da se vmešavamo v sporna vprašanja slovanskih plemenskih bratov. Mi upamo, da se bo ujedinijen strank jugoslovanskega parlamenta kmalu izvedlo, kar bi ne bilo težko, če bi Radičeva skupina opustila svoje republikansko naziranje. O vstopu Nemcev v radikalno stranko se dosedaj še ni razpravljalo, vendar pa se bodo tozadevna pogajanja kmalu pričela.»

Aprobacija poljskih vzhodnih mej

Poljska si je priborila svoje vzhodne meje v zmagovitem riskem miru, ki ga je sklenila s premagano sovjetsko Rusijo leta 1920. Ta mirovna pogodba je začrtala poljsko-rusko mejo daleč izven poljskoruske narodnostne meje, po sredi ruskega, in sicer maloruskega in beloruskega ozemlja.

V antantnih krogih so bili tej meji izpovedat nasproti. Tamkaj je v začetku, pred rusko-poljskim spopadom, prevladovalo nagnjenje, potegniti novo mejo v skladu z etnografskim položajem. Poljska je skušala na vsak način preprečiti tako razmejitve; vrh tega je bilo v antanti sami mnogo diplomatov, ki so zagovarjali tezo, da se poljska vzhodna meja preloži znatneje proti vzhodu. Zlasti je bila kočljiva zadeva z vzhodno Galicijo, katero so Poljaki posebno trdovratno zahtevali, ne le ker se nahajajo v njej po mestih krepki poljski narodni otoki, marveč ker se nahajajo tamkaj velevažni zakladi nafte in ker je Poljska preko vzhodne Galicije v direktni zvezi s svojo protirusko zaveznico Rumunijo.

Medtem je dosegla Poljska celo vrsto diplomatskih zmag, se je politično znatno konsolidirala, kar je njeno ceno jako dvignilo. Postala je s svojimi skoro tridesetimi milijoni ljudi važen činitelj med Nemčijo in sovjetskimi Rusiji, glavnima sovražnikoma obstoječega reda in sistema v Evropi. Zato so njene aspiracije glede vzhodnih meja merile vedno simpatičneje, esobito seveda s strani Francije. Naposled je poljsko stališče zmagalo popolnoma, tako v problemu Vilne, kakor glede meje na ruski račun.

Meja, ki jo je sedaj potrdila konferenca veleposlanikov, daje mnogo milijonov Malorusov in Belorusov in tudi nekaj Litvancev v poljski republiki. Ta meja poteka od bližnje mesta Dvinsk ob zapadni Dvini mimo Pinska na Zbruch ob bivaš galitsko-ruski meji, to je približno ona črta, do katere so si vzeli Rusi zemljo ob drugi delitvi Poljske leta 1793, Kar so izgubili Poljaki ob zadnji delitvi

leta 1793, v korist Rusov, so si vse znova vzeli; vse ostalo ozemlje, ki ga imajo sedaj, je postalo pri delitvah plen Prusije in Avstrije.

Tako dobi Poljska sedaj na le dejansko, temveč tudi de jure svoje vzhodne meje. Kaj pomeni taka ureditev mejnega vprašanja, je splošno znano. Neštetokrat se je že poudarjalo, da si s to mejo Poljska nakopava trajno nasprotje neke sedanje Rusije, marveč ruskega naroda sploh, saj ta ne bo nikdar pozabil svoje rojake, ki so ostali pod poljsko oblastjo. Toda — vendar ne kaže pretirno obojati Poljakov v sedanjem položaju. Poljska se dobro zaveda, kako pazljivo se mora čuvati pred sovjetskim sosedom, ki jo smatra kot prvo predstražo buržojske Evrope. Ka-

kor hitro bi smatral Poljsko za dovolj slabo, bi šel preko nje proti zapadu do Nemčije. S tega vidika po pravici smatra Poljska, da je ofenziva najboljša defenziva in si je na vzhodu osnovala svoje bojne mejne marke. V bodočnosti pa se da nesreča, ki se napoveduje v Varšavi, preprečiti, ako se takrat, ko se Rusija prelevi v demokratsko državo, prilagodi spremenjenemu položaju; kolikor manj bo postajala Rusija agresivna, toliko spravljivjša mora postajati Poljska, dokler se ne bi naposled sporazumela z reformirano Rusijo v znamenju revizije ravnokar sankcionirane meje, v čim tesnejšem skladu z narodnostnim stanjem. Pod to perspektivo bi mogli milejše presojati vrste se dogodka.

Kulturni pregled

K. M. Weber: Čarostelec

(K premieri na ljubljanski operi.)

18. junija 1921. so slavila vesa nemška gledališka jubilej stoletna starosti Webrovega «Čarostelec». Takrat so se razpisale nemške novine o začetniku nemške romantične opere ter se ponavljale, da je «Čarostelec» «die deutschester aller deutschen Opera». Za Wagner je naglašal nemstvo Webrove glasbe v svojem nagrobnem govoru leta 1844: «Nikoli ni živel bolj nemški glasbenik, nego tili Kamorkoli te je zanesel tvoj genij, v katerokoli daljno kraljestvo fantazije, vedno je ostal s tisočermi neznimi vlakni priklenjen na to nemško ljudsko dušo, s katero je plakal in se smejal kakor ven otrok, kadar posluša bajke in pravljice svoje domovine...»

V Ljubljani so vprizorili «Čarostelec» prvič dne 28. decembra 1893, in ga spočetka 1894. peli še petkrat. Priljubljen je Slovencem vzlic izredni popularnosti istočasno vprizorjene «Prodana neveste» (premiere 15. februarja 1894.), tako, da se je «Čarostelec» ponavljal na ljubljanskem odru malone v vsaki drugi sezoni.

Zakaj «Čarostelec» je dobra opera z neskončno ljubeznivo, vsesok dramatsko glasbo, lirsko čustvenimi arizmi in pesmimi ter z vsesok napetim, dramatsko zanimivim romantičnim dejanjem. Muzikalnost Slovencev je tudi pri «Čarostelecu» takoj spoznala muzikalne in dramatske vrline, na nacionalnost pa se ni ozirala in se ne ozira nikoli.

Zato nam je vprizoritev Webrovega nesmrtnega glasbenega umotvora znova dobrodošla.

Weber je bil dramatik po krvi in čustvu; zato je dramatski v vsem, kar je napisal; njegovo dramatsko nadarjenost pa sta mu še krepila življenje in poklice. Oče mu je bil «Striese» boljše sorte. Z njim je potoval od odra k odru ter si je prisvojil temeljito poznanje odskih zahtev in možnosti. Po materi nadarjen muzik je že s 14. letom začel pisati opere, ki so kajpada vzlic otroški genialnosti propadale; z 18. letom je bil že kapelnik vrtišlavske opere, nato slaven operni kapelnik v Karlsruhe, Stuttgartu, v Pragi, nato na dvorni operi v Draždahnah (1817.) in je po premieri opere «Oberon» 5. junija 1826. umrl v Londonu. Weber je brez dvoma eden največjih, najoriginalnejših nemških skladateljev in menda najpopularnejši nemški operni komponist. Opere «Procióz», «Euriant» in «Oberon» pa niti izdaleka ne dosežajo «Čarosteleca». Weber je bil eden prvih umetnikov dirigentov in obenem režiserjev.

Gotovo je, da leži tudi na «Čarostelecu» že znatna patina. Po modernih, dramatsko silnih, kinematografsko naglo tekočih libretih je to Kindovo besedilo včasih res otroško. Kakor bi gledali zelo staro, zelo ljubeznivo, zelo moralčno in mestoma, ah, zelo dolgočasno pravljico. Dejanje se zatika, zaspava in se peha nekam nasilno z romantičnimi sredstvi

naprej, dokler se koncem III. dejanja ne izpremeni naravnost v naivno pridigo: greh, kazen, pokora in odvzava — vse kakor stori je najstarejših «Vrtoev» za pouk in kratak čas.

Vrhu tega moti še obširna proza, zastarela tehnika dolgovernih, zaključeni ariz, kiticnih pesmic, duetov itd.

Ali vzlic vsemu: celotni dojem je simpatičen, genialnost melodij bogatega skladatelja je zmagovita, orkestracija vsesok duhovita in samosvoja, karakterizacija oseb lepa in zanimiva, Webrov «Čarostelec» bo zato tudi pod vedno debelejšo časovno patino še našim pravnikom čist užitek pristne umetnine.

Naša predstavitev je stala pod srečno zvezdo. Dirigent Matačić se je zavzel za opero z vso vnošmo, jo nastudiral vestno in dirigiral temperamentno. Po bravurno, originalno in fiesarski odsvirani uverturi je žel enodušni aplavz, ki se je ponavljal po vsakem dejanju. Lep je bil solo viole d'amour ob Ankini arizeti.

Testimonium parpertatis za našo opero je dramski režiser O. Sest. Dasi ima opera tri ali štiri svoje režiserje, mora pomagati drama. Režiser Sest je opravil svojo nalogo vobče prav dobro in poživl dejanje prav hvalevredno z neštetimi domiselki. Vse giblje in igra ter imajo tudi posamezni člani zбора posebno dramsko akcijo. Pri premieri razumljivo pretiravanje na izvestnih mestih se na reprizah pa še umiri in ugledi do večje gračije. Ugovarjamo le eksperimentiranje z lučnimi efekti, ki so celo v pravljico romantičnih operi nezmiselni. Čemu treba človeka Gašperja razsvetljevati z rdečo demoničnostjo in čemu predstavljati Agata v mesečini gipsast «klasičen kip», kakršne gledamo n. pr. na Silvestrovih večerih, ne umejemo. In v prekrasni mesečni noči, ko je «slen, čist zvezdan žar», je zunaj po pokrajini debela tema; nasprotno pa sije mesc v sobi uprav popolnoma s stroga. Čemu ne pade ustrezljani orel s sofit na oder, nego ga prinese kot deus ex machina neki deček? Dekoracije v Volčjem brezdnu so vse prej nego dobre, in v viharni noči bodi vsaj nebo temno. Vtisk tega prizora ni bil kar nič grozen, nego smo imeli občutek, da prisostvujemo ponočni politični demonstraciji. Prav je, da so izpustili razna zveri in tiše.

Srečno naključje je, da vsi solisti tako gladko govore prozo in v splošnem prav dobro naglašajo. V pevskem oziru za služijo vsi priznanja. Ga. Lewandowska je po hudi boleznili se ovidivno fizično slaba in zveni njen kultiviran glas še mestoma zadržto in zamolklo. Toda svojo vlogo je izvršila vobče prav zadovoljivo. Anki je g. Levčeta sicer že predrasla, a igrala je živo in pela s svojim bisernim glasom dovršeno, da je žela parkrat poseben aplavz. Maksova partija je g. Šimencu ponekod nizka, a njegov sijajni materijal in simpatična igra sta bila vsesok zmagovita. V vsakem pogledu izvrsten je bil g. Zathy kot Gašper; naporno veliko partijo je obvl-

dar jih zmečemo! so veljali samo in edinole demokratom, rodnim, krvnim bratom po očetu in materi, in ne onim, ki so mučili in trpinčili naš rod dolge, dolge veke, ne onim, ki so v tem trenutku ponovno naskakovali našo trdnjavo in jo zavzemali rov za rovom, kamen za kamnom, zid za zidom!... In ko se je po objavljenem izidu volitev okrog desetih zvečer razvila «pobedonosna» radikalna povorka skozi mesto, si slišal samo en krik: «Fej, demokrati! Zmaga je naša! Zmagali in pobili smo demokrate s 146 glasovi! Pred njihov klub! Doli z njimi! Živel Pašič! Živela bela brada! V govno s Kujundžjem! Živel naš Bora!» In v svirki ciganskih klarinetov in razbijanju bobnov in vrisčanju trobent, noseč svojega kandidata Borvoja Milovanovića na ramah pouličnih čistilcev čevljev, med besnim urlikanjem in vrisčem so pred očmi svojega kandidata — Srba poskušali, da strgajo z zgradbe demokratskega kluba — srbsko narodno trobojko! Turki so stali ob strani, zadovoljno si menciali roke in se smejali prav po avstrijsko... V pondeljek zjutraj so se demokratski domovi prebudili z razbitimi šipami v oknih...

dal stajajo. Puščavnik ima, žal, pesni za zaključku opere kratak, efektan nastop. G. Betetto ga je zapel in igral vellistatno. GG. Cvejič, Pugelj, Debevec in Kerenjkova so bili povsem na mestu. Zbor to orkester so bili dobri.

Tako je «Čarostelec» znova dosegel popoln uspeh, in ne dvomimo, da se je obogatil naš operni repertoar s privlačnim delom.

Šentjakobski gledališki oder

(K predstavli dvodejanke «Matja»)

Predeu pišem o šentjakobskem odru povsem par splošnih opazk o predmestnem gledališču. Predmestno gledališče je matica gledališkega občinstva za mesto. Njegova naloga ni le zabavna, marveč tudi vzgojna. S svojo stalno publiko pridobiva gledališču v mestu novih obiskovalcev ter išče v svojem krogu tudi nadarjenih igralskih moči; s temi in onimi se pozneje lahko okoristi hram prave umetnosti. V tem oziru je delo našega šentjakobskega odra velikega pomena.

Skromen je Talijin hram delavnih šentjakobčanov; prostore imajo v I. nadstropje starinske hiše v Florijanjski ulici št. 27. Njihova publika se menda rekrutira izključno iz tega okoliša. Šentjakobski dvorana je preprosta, v njej je prostora za kakih sto sedežev in nekaj stojice. Sodim, da prisostvuje šentjakobskim predstavam lahko 150 do 200 oseb.

V tej dvorani so šentjakobčani prošlo soboto in nedeljo uprizorili Marije Kmetove dramo v dveh dejanjih «Matja». Stvar je sama na sebi za oder lesena. Kdor jo prečita, je v dvomu o njenem uspehu na deskah. Iz te književne drame morejo nekaj napraviti samo taki igralci, ki se ji posvetijo z resničnim zmožnostmi, z vso dušo in srcem.

Šentjakobčani so to v polni meri storili. Najbolje se je postavil g. Svaigar, ki je v vlogi pisatelja Matjana prekosil Matjana iz knjige. Svojo vlogo je živel, ne igral. Prijetna barva Svaigarjevega glasu je dala figuri Matjana vsebino in življenjsko obtežo. Mnogo nianse je bilo v tigi g. Svaigarju ob strani je stala gđna. Hamova kot žena profesorja Travnja. Mimično seveda ni bila kos svoji težki nalogi, pa to bi nelahko dosegla celo izvežbana poklicna igralka. Zdravnik. Nekoliko šibkeje je igral g. Bučar, ki pa sicer zasluži za svojo režijo vso pohvalo in uvatovanje. Predstaviteljka Vide Bronove je bila mestoma še neizdelana, kar pa bosta vaja in čas nedvomno popravila.

Kakor rečeno, sem se moral šuditi, da so naši skromni šentjakobčani mogli dati brezkrvnemu izdelku Kmetove toliko življenjskega videza. Da ni drama vseh tehničnih in drugih pomanjklivosti popolnoma propadla, za to gre hvale in zaslug vrlim šentjakobskim igralcem. Mi temu domačemu odru od srca želimo, da se še naprej marljivo razvija, da vzgaja občinstvo in išče igralških talentov. Njegovo delo bodo pač najlepše odškodovali dobri uspehi.

Mariborsko gledališče: «Težke ribe»

dne 23. marca. Dobro de po mnogih nemških dramskih in glasbenih zopet slovanška stvar, četudi lahko delo epigona Michaela Baluokija «Težke ribe», ki ga diči milije iz onih zlatih, počasnih in pokojnih časov pred telegrafom in železnico, ki tako ostro kontrastira z našim nvrstničnim življenjem. Mnogo je zdravega humorja, ki pa žal ves ni bil izbran te večer. Igra v celoti ni potekla gladko, kakor naj veseloirga poteše, situacijska komika je le poredkoma vnela. Bratina, Jerman in Kostić so hihitali z nekim tako sličnim otroškim in otrošjim visokim glasom, da se je zdelo, da poslušam cviljenje povoh, ne pa smeh ljudi. Poedinci so bili boljši; to velja zlasti za Savinova, Tepakva, Teetenovo, Groma,

Cvetna nedelja

Na današnji dan je pred toliko in toliko sto leti, na borem živinčetu jahaje, Jezus Kristus ob vzklikanju množice slovesno šel v Jeruzalem. Solnce je sijalo toplo — kakor te dni — in zelenje je bilo v tistih časih prav tako simbol upanja, kakor je še današnji.

Vsekemu, tudi najsamostojnejšemu gospodarniku med nami se poznajo vplivi starodavne tradicije. Kdor je zadnji teden hodil po Ljubljani, je z lastnimi očmi videl, kako globoko tiče v njej vseh naš korike. Na trgu so bile oljke in gole leskove palice, ovite z brljanom in drugim takim zelenjem. Vmes pa so se vili pisani široki trakovi, na katere je preprost slovenski narod posebno ponosen. Upanje mora biti prepleteno tudi s pisano barvo življenja, sicer je brez vrednosti. Naše kmetstvo ljudstvo dobro pozna to resnico in ve, čemu so naša srca najbolj dostopna.

Cvetna nedelja je torej, teden dni pred Veliko nočjo. Nebo je čisto in jasno, žer morje se vračajo ptice, narava išče sokov za svoje pomlajenje. In pomlajenje tudi prav gotovo pride. Teden med cvetno in velikonočno nedeljo morda ne bo ves lep, mil in blag. Veliki četrtek in veliki petek sta v njegovem sreju, razpelo in božji grob. Toda na kraju bo vendar vse tako, da se bo vsakdo veselil življenja. Prišlo bo vstajenje, katerega pričakuje vsak sam in ki po njem brezpomni vsi skuraž.

Otroci tradicije smo, ter moramo vsako leto nanovo doživeti cvetno nedeljo, križanje in vstajenje od mrtvih. Življenje samo in naša prav zahteva, da je tako. Amak baš to menjavanje vsega kar živi obnavlja v nas upanje, potrjuje vero in daje moč ljubezni. Narava se je pomladila in živi in daje rasti golim leskovim šibam prav tako, kakor zeleni oljki, ki nam bodi posebno na današnji dan simbol pravega miru in sprave.

Pismo

Skoplje, 20. marca.

Gospod urednik!
Reklj ste: «Piši mi!»
In še ste rekli: «Napiši politični članek!»

Gospod urednik! Dasi živimo te dni samo v politiki in od politike, vendar vam pravim: Politična pesem, ogabna pesem. Kakor je pred sto in več leti bilo rečeno in napisano.

Alj ker ste želeli: Bodi vam! Vendar samo odmev politične pešmi! Do volj naj vam bo!
18. marec je prošel. Volitve so končane. Rezultatov, končnih in definitivnih, nimamo! Kolikor in kar se pripoveduje v gostilnah in piše v lokalnih listih, vse verzija, samo verzija in ugibanje. Točen račun vemo samo za okrog skopljski. Naši narodni očetje v bodoči skupščini: eden radikalec, eden demokrat in dvojička iz džemljeta. Zalostno, toda resnično. Staroslavni car — Dušanovj prestolnici se po osvoboženju dvanaestega leta in po

proboju solnske fronte osemnajstega zopet zagospodarili — Turki, Skoplje smo izgubili in na kamenito sivo grajsko trdnjavo srbstva in jugoslovenstva v Makedoniji se je poveznili rdeči turški fesi! Zaka? Zato, ker je bilo dandanašnjemu vladnemu režimu vse drugo bližje in dražje nego krvni brat! Da ste bili z nami, ko smo v nedeljo zvečer od šestih pa vse v pozne nočne ure čakali vestj s posameznih volišč. Prekrižali bi se bili in bi nam bili vsem skupaj pljunili v obraz! — Prvi glasnik ob sedmih: «Trinajsto glasačko mesto: Prosvetni dom: David Dimitrijevič 3, radikal 89, delavska 5, demokrat 37, džemijet 401.» — Prokleta trinajstica! Baš ž njo je moralo pričeti! Prva je prišla, zlovržna in črna, in nas ni zapustila do samega konca! — Malo pozneje, «Četrto volišče: Sola Jovana Škerlića: David 2, radikal 47, delavci 11, demokrati 113, muslimani 407» in čez četr ure, ne vem od kod: «Demokrati 138, radikal 82, Turki 224!» Da ste čuli klice in zvike! Ni hčie ni zavpil «Doli z džemijetom!» Ne! Bog obvari! Čuli so se samo: «Pogibel radikalom!» — Zakaj ne bi povedal resnice? V demokratskem klubu je bilo to! A pri radikalih v hotelu «Zrinjski»? Dospel sem na mesto, ko so donesli poročilo: «Radikal 95, demokrati 87, Turki 320!» Nikogar ni bilo, ki bi se bil zavzel in vprašal: «Kako to? Ali je mogoča?» Muslimani da nas porazijo na naših tleh, tu — v Skoplju — na sveti in presveti erbski grudi, toliko in tolikrat napojeni z našo srčno krjvo? Ni res! Nemogoče!» Jok! Vsi oni «u-a, u-a klic!» Doli z njimi! V Var-

zar Jankovič gotovo prodril na kakem drugem mestu, ga bo v parlamentu zamenil Aleksič, Milovanović pa bo ostal lepo doma. Raznesla se je vest kakor ogenj skozi čaršijo in pred advokatsko pisarno doktorja Bore Milovanovića so se že v zgodnjih jutranjih urah zbirali cigani in cigantčiji iz Ciganske Mahale in Topane in se drli na vsa grla:

«Če nam plataš, gazda Boro, šo si nama obečao, da nam plataš šo si glasasmo za tebe! Če plataš, gazda Boro, če plataš! Mi si ostavismo kuglica v tvoja krutija, a ti če nam davaš dinari! Kuku — kuku — majke! Gazda Boro! Onaj te gazda Aleksič iz Veles utepa sa dve kuglica, on če si bidne poslanik, a ti jok! — Davať si pare, gazda Boro, na ciganska sirotinja, šo je glasala za tvoja firmata, a tebi posle če si vrati gazda Aleksič!»

Vika in larma brez konca in kraja! Gazda Bora pa se ne pojavi od nikoder! On «pava» in «boli ga glava!» Brez krvi volitve niso minile! Kako tudi? Greh bi bil! V takih razmerah! Saj se je objubljalo še pred osemnajstim. Kujundžji, nosilec demokratske liste, Tihomir Mirkovič, občinski odbornik, Jovan Grubič, adv. in Toma Topalovič, knjigar, so še prošle teden prejeli anonimna pisma. V tem pismih naslikano: puška, ročna gra-

Imetnikom predvojnih negažiranih obveznic

Delegacija ministarstva financ objavlja uradno: Gospod finančni minister je na poziv reparacijske komisije v Parizu z odlokom z dne 9. marca 1923. D. br. 4417 odredil, da naj se vse obveznice predvojnih negažiranih dolgov bivše Avstro-ogrske monarhije, ki so na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, in jih mora naša država prevzeti v plačilo, vza- mejo iz obteka in zberó pri generalni di- rekciji državnih dolgov.

Na podlagi tega odloka pozivljam vse imetnike navedenih obveznic, da naj jih najdalje do 13. aprila 1923. izročé finanč- nim ustanovam, ki so določene, da iz- vrše ta posel.

Obveznice, ki se ne bi odvedle — ne glede na to ali so žigosane ali ne — se ne bodo upoštevale pri razdelitvi pred- vojnih dolgov in se ne bodo konvertira- le v papirje naše države. Nove obveznice bodo dobili samo oni, ki so izročili drža- vi svoje stare obveznice.

Obveznice bodo sprejemali:

- 1.) Generalna direkcija državnih dolgov;
- 2.) Okružne in sreske finacijske uprave na teritoriju Srbije in Crne gore;
- 3.) oblastna finacijska direkcija v No- vem Sadu in njene področne okružne in sreske finacijske uprave;
- 4.) finančna delegacija v Sarajevu, Za- grebu, Ljubljani in Splitu ter vsi davčni uradi na ozemlju Bosne, Hrvatske, Dal- macije in Slovenije.

Obveznice se bodo jemale iz obteka po določilih pravilnika D. br. 4019 z dne 9. avgusta 1920. (Uradni list 97/313 z dne 23. avgusta 1920.) na isti način, kakor so se jemale iz obteka obveznic voj- nih posojil.

Obveznice, ki niso v rokah lastnikov samih, marveč so deponirane in hranjene iz kateregakoli naslova pri bankah, državnih ali privatnih ustanovah ali pri- vatnih osebah, morajo odvesti oni, ki jih shranjujejo in jih upravljajo. Shranjivalci so lastnikom materialno odgovorni za škodo, ki bi utegnili zadeti lastnika, ako se obveznice ne bi pravočasno odvedle.

To pa velja samo za obveznice, ki se nahajajo na našem ozemlju. Glede obvez- nic, ki so deponirane v inozemstvu, se bo postopek pozneje določil.

Ustanovam določenim, da jemljejo ob- veznice iz obteka, naj se izročajo izključ- no samo obveznic, ki so bile žigosane z našim žigom.

Vse ostale obveznice, to so:

- 1.) Obveznice, ki slučajno niso bile ži- gosane torej sploh neobvezne;
- 2.) obveznice, ki so žigosane poleg z našim žigom tudi še z žigom kake tuje države (Avstrijske, Madžarske, Češke itd.) in
- 3.) obveznice, ki so žigosane samo z inozemskim žigom, naj se pošljejo v de- narnem pismu neposredno generalni di- rekciji državnih dolgov v Beogradu.

Posiljavati je priložiti kolekoprosto prošnjo, v kateri morajo biti navedene predložene obveznice po njih vrsti, emi- siji, po serijah in številkah ter nominal- ni vrednosti.

Za prejete obveznice bodo izdajale fi- nančna oblastva in davčni uradi stran- kam reverze (prejemna potrdila), podpisa- ne po dveh uradnikih (po uradnem predstojniku in še enem uradniku) in opremljene z uradnim pečatom. Te rever- ze je treba skrbno shraniti, ker se bodo izdajale nove obveznice samo proti vrni- tvi reverza.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg. (23. t. m.) Pos- tavno baška odnosno volvodinska pos- taja notirajo: pšenica 450 — 460, koru- za žolta nova 260 — 275, rž 350 — 370, ječmen za pivovarne 325 — 360, za kr- mo 300 — 320, oves 280 — 295, fižol pi- sani 450 — 500, beli 450 — 500, pšenična moka «0» 675 — 700, «2» 650 — 675, «4» 625 — 650, za krmo 225 — 250, otrobi drobni 170 — 180, debeli 250. Tendencia mirna, neizpremenjena.

— Jugoslavenska banka d. d. Na svo- ji seji od 22. marca 1923 sestavilo je ra- vnateljstvo Jugoslavenske banke d. d. v Zagrebu, bilanco za poslovno leto 1922, katere izkazuje čisti dobiček od 30.162.511 kron 44 vin, proti lanskoletnemu od 26.771.038 kron 89 vin. Običnemu zborova- nju, kateri se sestane dne 31. marca bo predloženo izplačilo 11 odst. dividen- de, to je 11 Din po delnici, rezervnemu fondu se bo dodelilo 2.000.000 kron in pokojninskemu isto toliko. Svota bilance se je zvišala od 1433 milijonov kron v letu 1921 na 1844 v letu 1922. Delniška glavnica in rezerve izkazale so 252 mi- lijonov kron in tuje sredstva s katerimi banka posluje, zvišala so se od 1157 mi- lijonov na 1562 milijonov kron. Vložki so narastli od 455 milijonov na 591 mi- lijonov kron. Stanje blagajne in menie od 251 milijonov kron na 303 milijone kakor tudi vse ostale panoge bančnega poslovanja prikazuje napredek, kateri se odraža v iznosu celokupnega prometa 152 milijard kron proti 115 milijard v letu 1921. Pripominjamo, da ima ta zavod svojo menjalnico v Ljubljani v Kolo- dvorski ulici št. 26.

— Slavensko-amerikansko trgovaško d. d. Dne 18. marca se je vršila pod predstvom veleindustrijskega g. Vladi- mirja Arka konstituirajoča glavna skup- ščina tega društva. Po ugotovitvi, da je na supskripcijo dana delniška glavnica v znesku 5.000.000 Din v celoti vplačana in po odobritvi predloženih pravil se je

društvo konstituiralo. V ravnateljstvo so izbrani sledeči gospodje: Josip Mikulčić, veleposestnik in industrijec iz Lime (Peru), sedaj v Zagrebu, Vladimir Arko, veleindustrijec, Zagreb, Pero Banaz, veletrežec, Dubrovnik, Ivan Antičević, predsednik Jugoslavenske Industrijske banke, Split, Jakov Alkalay, veletrežec Beograd, Gustav Westen, veleindustrija- lec, Celje, Jovan Zagorac, veletrežec, Sa- rajevo, Avgust Praprotnik, generalni ravnatelj Slavenske banke, Zagreb in dok- tor Juraj Tomičić, namestnik generalno- ga ravnatelja Slavenske banke, Zagreb.

— Zastopniki delničarjev iz Južne Ame- rike se bodo kooptirali, ko dosepe poro- čilo o tamkajšnji supskripciji, ki je med vsemi našimi kolonisti naletela na naj- živahniji odziv. Konstituirajoča glavna skupščina je izbrala za tem enoglasno in z živahnim odobravanjem za našo narod- no stvar toliko zaslužnega Miho Mihano- vića, veleposetnika v Buenos Airesu do- smrtim častnim predsednikom društva, o čemur je bil po kablu takoj obveščen.

— Delniška stavbniška družba «Unions» v Ljubljani izplačuje dividendo za leto 1922 a Din 12.50 na delnico poštenski s dnem 1. julija 1923.

— Prodaja lesa. Kr. žumska uprava na Bledu prodava v versko zakladnem in držav- nem gozdu približno 2150 prm³ meh- kega porabnega lesa, 600 prm³ trdih in mehkih drv in 280 prm³ smrekovega luj- ja. S kolkom 3 Din, tako 20 Din in 10 odst. vadajem opremljene ponudbe je po- slati do 27. aprila 1923 enajste ure žum- ski upravi na Bledu, ki daje tudi potreb- na pojasnila.

— Običutno padanje madžarske kro- ne. Iz Budimpešte poročajo: Ker je prišla madžarska krona na borzah rapidno pa- dati, se je madžarska vlada odločila, da najame posojilo v svrhu preprečitve na- daljnega padanja kro- ne. V Londonu so pogajanja ostala brezuspešna, ker stoji angleški krogi na stališču, da mora biti poprej urejeno vprašanje predvojnih dolgov. Zaradi padeča kro- ne grozi mini- strski predsednik Bethlen finančnim kro- gom na borzi, katere dolži, da so zakrivi- li valutno katastrofo, in poziva borzo, naj napravi red.

— Gigantska dividenda. Uprava plan- tarne družbe «Chocola» v Hamburgu predlaga za leto 1921/1922. dividendo 3500‰, napram 280‰ v predhodnem letu.

— Obtok bankovcev v Madžarski je narasel od 8. do 15. t. m. za 1-3 mili- jarde na 77 milijard madžarskih kron.

— Milijardski bankovci v Rusiji. Ruski ljudski komisar za finance je odredil tiskanje bankovcev po milijard rubljev. To so na svetu prvi bankovci, ki imajo tako visoko nominalno vrednost.

— Uvozne omejitve v Rumuniji. Iz Bukarešte poročajo: Nameravano povišanje carine se najbrže ne bo izvedlo. Na- mesto tega se bo znatno omejil uvoz.

— Izvoz živine iz Rumunije v letu 1922. je znašal 144.707 goved in konj ter 174.207 svinj.

Trboveljski premog in drva 44

stalno v zalogi vsako množino Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić i drug Ljubljana Bohoričeva ulica št. 24.

Dv nadstropna hiša

v sredini Ljubljane se prodaja radi preselitve za ceno Din 2.000.000.—

V hiši trgovski lokali, skladišča, kleti in stano- vanje z več sobami tako- j na razpolago. Pismene ponudbe pod "Trgovina in stanovanje", na anončno družbo "Aloma Com- pany", Ljubljana, Kongresni trg 3 436

Pozor! velika zaloga pohištva

Ernest Zelenka

tapetnik in dekorater Maribor, Sejska ul. 5. Priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega po- hištva, klubskih garnitur in tapetniških izdelkov po najnižji ceni. Zarocenci in novoporočenci imajo posebno ugodnost!

obliki elegantno vezane knjige in pa v obliki luksuzne izdaje za ljubitelje lepe knjige. Ta izdaja je vezana v imitiran pergament in predstavlja najdecenatnejšo, kar je še nudil naš književni trg na tem polju. Za velikončna darila je ta ce- nena izdaja kakor nalašč, zato si jo usojamo kar najkopleje priporočiti občin- stvu v nakup. Slovenska moderna umet- nost je na prodaj v vseh ljubljanskih knjigarnah in stane v obliki mape 35 Din. v obliki knjige 48 Din in luksuzni izvod 65 Din.

Uspeh Hrvatice v Pragi. Pianistka Jelena Paunovića je te dni priredila v Pragi klavirski koncert, ki je vzdobil navdušenje vseh praških kritikov. Pau- novića je absolventinja praške umet- niške šole in namerava prirediti v krat- kem tudi doma v Zagrebu, Ljubljani in Beogradu klavirske koncerte.

Državne nagrade češkoslovaških dra- matikom. Kot najboljšie dramske novosti leta 1922. so bile odlikovane z držav- nagrađami po 5000 šK drame: J. Hilberta «Jesen dr. Marka», bratov Capkov «Iz življenja žuželk» in Stan. Loma «Pre- vrat». Izredna nagrada se podeli še Ar- noštka Dvořaka in L. Khime satirični ko- mediji «Matej Poštenjak», ki je svoječa- sno ogorčila neke vrste novinarjev. Za bodoče leto se razpiše šest nagrad: štiri za drame, ena za najboljšio kreacijo igralca in ena za najboljšio dramsko upri- zoritev (režijo). Tako dobi drama na leto 30.000 Kš nagrade. Ostala literatura pa 20.000 šK.

škoru vsi zakonec posebno veselje na tem, ako je miza obložena bogato in z nenavadnimi jedili. Moški, ki se ne brigajo dosti za jedila, so zakonski po- lovicij posebno hvaležni, ako so o po- zorjeni na čudeže njihove kuharske umetnosti. «Mi lajčki, ki nimamo poj- ma o kuhanju», je rekel nekdo, «smo svojim ženam zlasti hvaležni, ako nam resko sporoče, pri katerih jedilih imajo največje napore in kaj naj posebno občudujemo.» Neki drug je imel zopet največje zadoščenje v tem, ako mu je njegova žena nudila priliko, da je mogel pohvaliti njeno kuharsko umet- nost. Nekemu bančnemu uradniku se je posebno dopadlo, kadar mu je ku- harica prinesla na mizo jedila, o ka- terih ni imel niti pojma. Neki odvet- nik — bela vrana — pa je imel nad svojo ženo največje dopađenje, ker ni znala kuhati. Sovražil je namreč vse ženske s kuharsko pametjo in je bil prepričan, da kuhinja škoduje žens- kemu značaju.

Kakor vidimo, gre ljubezen, ki vodi skozi želodec, zelo različna pota, in da je položaj, kakor povešod, tudi tu močno zapleten.

Slava božanskega Gabriela

Kakor meteor se je hipoma zasvetil na italijanskem literarnem nebesu Gabriele d'Annunzio. A obenem se je posvetilo ime velike umetnice Eleonore Duse. Ta žena je posadila dotlej neznanega in neprizna- vanega poeta iz teme na najžarkejšie soln- ce. Duse je dvigala njegove papirnat, a jezikovno in stilistično krasne drame do največjega uspeha. Hvaležen ji pesnik ni bil. Ko se je začela starati, jo je ostavil, oplenjeno in literarično osramočeno. Du- se se je umaknila v samoto, d'Annunzio pa je živel podeseterjeno.

Znal si je pridobiti klicko, ki mu je de- lala hrupno reklamo, in celo največji škandal so se mu izpreminjali v uspehe. Italija je neprestano govorila in čitala o »božanskem« Gabrielu. Ljubice je menjal hitreje nego kravate, dvobojeval se je in tožaril z zakonskimi in samskimi možmi, dame in ženske so se javno pričlele in pretepele zanj, pisarilo se je o njegovih dolgovih in pustolovščinah, a Gabriel je bil vedno drugačen vitez, trubadur ali umetnik. Postaral se je, dobil je plešo, postal je grd kakor opica, a ostal zani- miv. Ženske niso prenehale noreti za njim. Ni dolgo tega, ko so ga našli pred neko villo v nezavesti in vsega krvavega. Listi so poročali sila romantično. Neka- teri pa so trdili, da je padel pljan z bal- kona, ko je bil pri neki dami ali da ga je dama sama vrgla z balkona, ker se je uverila, da je podlež. Nič mu ni škodilo: imel je le novo reklamo. Nato je stopil v samostan in hotel nekaj dni ostati menih spokornik. Toda premislil se je. In med vojno je bil letalec ter je bajle pre- letel tudi Ljubljano. Takrat se je vsak čas slišalo o njegovih junaštvih. In po- tem je postal glavar na Reki, generalis- sim italijanskih arditov, vladar, ki je iz- dajal neprestane proklamacije, ki se je vsak dan z balkona širokoustil in je iz- umel prekrasni bojni klic «Eja, eja, alala» — Potem je bilo tudi te pustolov- ščine konec in Gabriele se je vrnil v Ita- lijo. Zdal je izdal novo knjigo, v kateri pravi: «Obnil sem hrbet vsakršni slavi. Nič več ne ljubim slave in sram me je, da sem jo kdaj iskal. Zakaj zdaj vidim, da se udaja slava tudi nizkottim, podlim bitjem. Nič več nisem častihlepen, ne ma- ram niti slave niti bogastva. Reče sem se vrnil z Reke in sem razdelil svoj plašč in meč med poslednje svoje spremlje- valce.»

Komedijant Gabriele nastopa torej zo- pet v novi ulogi. Poslednja še ni!

× Samomor neveste pred oltarjem. V katoliški cerkvi v mestecu Landau pri Bodenskem jezeru se je vršila te dni poro- ka med 22letno mladenko in mnogo starejšim mladeničem. V trenutku, ko je duhovnik vprašal nevesto, želi li vstopiti v zakon, je ona glasno odgovorila: «Ne. Ljubim drugega mladeniča, moji stariši to dobro vedo. Rajši umrem, kot da po- ročim tega mladeniča.» V tem trenutku je vzela iz svoje ročne torbice, ki jo je imela pod šopkom cvetlic, samokres in ustrelila v svoje srce. Mrtva se je zdru- dila pred oltarjem. Vse prebivalstvo me- steca je po tem tragičnem dogodku prire- dilo burne demonstracije proti starišem nesrečne neveste.

× Incident Mascagni - Mocchi. Ita- lijanski skladatelj Mascagni, avtor znane operne enodejanke «Cavalleria rusticana» in rimski impresarij Mocchi, zelo vpliv- na osebnost v evropskih glasbenih kro- gih, sta se pred par dnevi nekaj sprla, pri čemer je Mocchi močno klofuttal sla- vnega komponista. Takoj se je sestavil častni sod, ki je spor rešil tako, da ima Mocchi prositi Mascagnija za odpuščenje, ker je storil svoje dejanje v razburje- nosti. Spor je sedaj častno poravnán, vzbudil pa je v vsem časopisju senzacijo, ker gre za dve vplivni umetniški osebnosti.

× Dekle z rogni. Može z rogni so v življenju običajni prikazen, a da jim rogle poženejo, so ponavadi krive slabe zakonske žene. V Franciji pa se je ne- davno pripetila tale nevšakdanja zani- mivost: Nekemu dvajsetletnemu dekletu je začel nenadoma poganjati rog, ki je kma- lu narasel na 20 cm dolžine. Rog je bil torej približno tako dolg kakor pri ovnu. Dekleta so operirali na ta način, da so izrazilno odzagal, s čemur je dobila de- kletova glava zopet normalno obliko. Ka- ko se dekle počuti sedaj, listi ne poro- čajo.

— Dekle z rogni. Može z rogni so v življenju običajni prikazen, a da jim rogle poženejo, so ponavadi krive slabe zakonske žene. V Franciji pa se je ne- davno pripetila tale nevšakdanja zani- mivost: Nekemu dvajsetletnemu dekletu je začel nenadoma poganjati rog, ki je kma- lu narasel na 20 cm dolžine. Rog je bil torej približno tako dolg kakor pri ovnu. Dekleta so operirali na ta način, da so izrazilno odzagal, s čemur je dobila de- kletova glava zopet normalno obliko. Ka- ko se dekle počuti sedaj, listi ne poro- čajo.

Iz življenja in sveta

Roman ruskega begunca

Pred dvema letoma je dospel preko Carigrada na begu pred boljševiki tudi Sergej Jegerovič Ceblovk v Beograd. Pohegnul je iz Moskve, kjer je bil bogat veletrežec in veleugleden mož. Z njim sta pribežali žena in hčerka. Nastanili so se v kočici v Smiljančevi ulici. Denar, kolikor so ga rešili, so kmalu potrošili. Na- to se je začela beda, polna poniževanj, skrbt in tuge. A Ceblovk je bil človek in pol, cel mož, junak. Najprej je pro- dajal vse, kar jim ni bilo neobhodno po- trebno. Često sta jokali žena in hči, ko sta se morali ločiti od kožuho v i. dr. Nato je iskal Ceblovk zaslužka, posku- šal to in ono ter se lotil celo težkega telesnega dela. Nekdani bogati in vele- ugledni veletrežec je postal težak. Spre- jemal je nizka dela, ker vse je hotel prestatl za svojo obitelj, samo da bi ne bilo treba beračiti. A končno je omagal. Pred dvema mesecema je zbolel in obe- šal. Ženski sta obupavali.

V hipu najstrašnejše bede je dobila gospa Lidija povabilo naj se zglati pri ministrstvu notranjih del. Teško je šla, saj je bilo sram siromaha oblike. A tam so ji izročili velik zavoj. V zavoju je bilo denarja in dragih kamenov, v vrednosti nad 1.500.000 dinarjev.

Prijatelj je v Moskvi na dvorščiu ne- kdanje veletrgovine Ceblokov izkopal ondi zakopano imetje. Vse skupaj je zavil, prevezal, zapečatil in izročil diplo- matskemu kurirju češkoslovaške repu- blike. Kurir je poštno prinesel vse do- mov; povsod so iskali Ceblokov in na- posled izvedeli, da živi v Beogradu. Tako so poslali zavoj za njim na naše ministrtstvo, ki je zvedelo potom policije za stanovanje ruskega begunca.

Zavoj je dospel v najbolj kritičnem trenutku. Junaška in ponosna ruska obe- telj je malone poginjala. Ko je dospela gospa Lidija domov in povedala, kaj prinaša, so se oče, mati in hči objeli ter začeli prepevati rusko pobožno pesem. Sosedje so strmeli. Iz stanovanja, ki je bilo dosihmal nemo kakor mrtvašnica, sta donela naenkrt smeh in petje. Po- tem pa je pritekla gospa Lidija k sosed- om in jih povabila na večerjo. Berač je postal hipoma milijonar. In veselil so se pozno v noč.

nata in noži! Pod njimi besede: Kiša, mrak, smrt! In mesto podpisa rebus: f8—3—†.

Gospod veliki župan, ko so mu jav- lili za ta pisma, ni vedel ničesar. Ni ukrenil ničesar! Napravil se je, kot se pravi: Bedasti Avgust in neverni To- maž!

Ni prešlo brez krvi! Čudež bi bil! Na volišču pred Karičevó šolo je Turčin z nožem dvakrat dregnul radi- kalskega agitatorja v gornje notranje stegno. Odnese! so ga v bolnico in tam je z zoro prvega dne nove — druge ali tretje — narodne skupščine ugasi- nil. Drugemu, članu Orjune, je prevrtal trebuh. Ostal bo menda živ.

Zločinec je pobegnul! Policija «tra- ga» za njim še danes...

Predsednik Orjune, Jelič, je z depu- tacije krenil do velikega župana in mu- stavlil ultimatum: «Do treh popoldne nam poščete zločince, ali pa... po- škidamo sesove skupljanski Turčina i... ko zna... moji mladiči nisu ku- kavice... sprejimo izbere!»

Poslal je gospod župan policijskega pisarja z dvema orožnikoma v Turško Mahalo, «da izsledí stvar». «Tra- ganje» je ostalo brez uspeha. Samo se pripoveduje, da so ljudje v pone- deljek popoldne našli v turški četrti mrtvega žandarma. Ali od te izsledne ekspedicije ali nekega drugega, ne vem.

Predsednik Jelič je pameten in uv- leden mož. Rezervni major, ki je pre- lival svojo in sovražno kri na solunski fronti, jo v nedeljo Orjuno pomiril. Vo- litve so se zaključile brez nadaljnjih dogodkov.

Inteligenca živali

Slavni francoski filozof Descartes je v svoji teoriji o živalih nekoč rekel, da so živali navadni stroji, ki se pre- mikajo s pomočjo peruti, popolnoma brez vsake inteligence in občutljivosti. Ta Descartova teorija je morda veljala takrat, toda sedaj je nedvomno zasta- rela in naravnost netočna. Po naših nazorih so namreč živali, kakor ljudje, obdarjene s sposobnostjo za učenje in imajo ravnatko gotovo inteligenco, sicer zelo primitivno, vsekakor pa za- dostno, da se izpopolnjujejo.

Ail niso morda izvežbane in dobro dresirane živali, ki jih vidimo često po cirkusih, najboljši dokaz njihove ob- stoječe inteligence? Ali ni konj, ena izmed najbolj inteligentnih živali, isto- tako dokaz živalske inteligence? In iz- vežbane mačke, goske akrobatinje, kenguruji boksarji, ki se nahajajo po pariških cirkusih. Kolikrat je bilo že videti v cirkusih večjega psa v fraktu igrati valček skupno s kakim malim psom v haljci, ali pa, kako so kakega malega kodra, znanega nevarnega iz- mikavca, aretirali in privedli pred dve opici, obelodeni v orožnike.

Pred nekoliko leti so imeli Francozi priliko, da so v nekem večjem varijet- etju poskali «slavnemu igralcu» na mandolini — morskemu psu. Te dni se zopet zabavajo na Dunaju z neko mačko, ki svira v Musikhallu na violin- čelo.

Ljubezen želodca

Žena, ki je prva skovala pregovor, da gre ljubezen zelo razočarana ženska. Vsekakor pa je imela prav in je je vprašanje, zakaj je temu tako. Angle- žinja Lidija Haig je možkim stavila vprašanje: «Kaj cenite najbolj pri ku- harici in posebno na kuharski umet- nosti svoje žene?» Odgovori so bili različni in dajajo marsikako pojasnilo o «ljubezni» močnejšega spola.

Izmed domačih čednosti so nagla- šali vsi zlasti točnost južin. Trije moški so izjavili, da jim je največ lo- žeče na tem, da imajo jed pravočasno na mizi. Dva druga hvalita radozar- nost kuharic in zdi se, da imajo tudi

Zato pa se je Orjuna oddolžila si- noči. Pet ali šeststo jih je zamuširalo skozi mesto. V ulici Kralja Petra jih je prestregla policija: «V imenu za- kona! Razidite se!» — «Ne! Nikoli! Naprej! Dolj s Turki! S Turki v Azijo! Zivel kralj! Zivela vojska!» — Zaorila je himna: «Bože pravde...» Zletelo so raz glave šajkače in klobuki... po- vorka je zavila preko Dušanovega mostu v Turško predmestje — in — in —

Davi so pripovedovali, da je — no — saj me razumete, gospod urednik!

Oopoldne pri kosilu mi je pričal moj gazda, debeli Svetozar, mnogo mnogo. Smejale se je do solz in za okrogli svoj sodček, ki ga nosi mesto trebuha, se je držal.

«Več, stari radikalec sem in moral bi se pravzaprav jeziti, ker Orjunaš niso — našli! Ali — Boga — mi — alal jim vera!»

Pa se je zresnil: «Škoda —! Ško- da —!»

«Kaj, gazda Toza?»

«Zakaj se nismo sporazumeli z de- mokratij!» — Kresnil je neslanost o «majci turskoj!» — «Danes bi bili mi gospodarji situacije, tako pa —»

«Škoda, brate! Toča je pobila — zvonenje je prekasno!»

Segla sva si v roki. Še je nekemu opsoval «Boga i sveca», popadel svojo polittersko steklenico s črnim vinom, jaz pa sem umoil komadič govodine v hren...

Podzdravljam Vas, gospod urednik. Do svidenja!

Joža.

„Krvavi kardinal“

Zgodovinski roman

«Ej?»
«Pravim vam, da je večna pivnica že prosta in zrak čist in da se Saint-Priac več ne vrne!»
«Zakaj ne?»
«Zato ne, ker sedaj ima, kar je iskal.»

Verdier! ... Da, bil je to Verdier sam, toda le kost in koža njegova. Bil je skrajno bled. Morda ga je bil preveč polučkal v svojem razgovoru s Saint-Priacom, ali pa je izgubil svojo kri. Toda njegova majhna očesa so kar sijala vesele škodoželjnosti in blede ustnice so mu smehljaje podhrtevale.

«Razjasnite se, gospod Verdier! pravi Mauluys. »In najpreje povejte, odkod prihajate!»

«Z onega sveta!» odgovori Verdier turobno, vzame iz Montariolovih rok veliko čašo vina in jo izprazni, rekoč: «Na vaše zdravje, vadiatelj! ... Prihajam z onega sveta, da, ... ali vsaj od ondat bi se moral vračati ...»

«Pri vseh hudičih!» ga nahruli Montariol. «Pijan si, kakor opica!»

«Pustite ga!» prekine Mauluys mirno. «Kje ste bili prošle noč, Verdier?»

«V oštariji!» pravi on in mlaskne z jezikom, kakor v spominu na mnoga okusna vina, ki jih je potočil po suhem grlu.

«Pri hudičevem trebuhu!» reče Montariol. «Tudi jaz bi bil rad tam!»

«Ne, bil bi mi v napatje, vadiatelj!» mu mirno pojasni Verdier.

«Res, pri dobrem vinu in lepem dekletu je najbolje, če si sam!»

«Eh, nisem bil sam!» nadaljuje Verdier in tresne z glavo, «bil je še nekdo z menoj, ki me je napajal in mi ponujal najboljše steklenice in najboljše pijačo. O, kako ljubezljivo gostitelj je moj prijatelj, gospod baron de Saint-Priac.»

Trencavel in Montariol se presenečeno zavzameta. Mauluys ostane ravno dušen in čaka nadaljnjih pojasnil. Ver-

dier si natoči drugo veliko čašo vina in jo izprazni, zopet na dušek.

«Na vaše zdravje, gospod de Saint-Priac!»

... «Ali smo izdani?» vpraša Montariol in škrtne.

Potem vstane, stopi k vratom, pogleda skozi nje, zapre vrata za seboj z zapahom, potegne meč, se obrne k družbi in pravi:

«Zli se mi, Verdier, da se vam nudi možnost, vrniti se zopet na oni svet, s katerega ste baje prišli!»

Verdier se mu spači in pokaže jezike ter de Mauluysu:

«Zjutraj me je ubil Saint-Priac, sedaj me hoče ubiti ta-le. Vraga, radodarni so ti gospodje!»

«Gospod Verdier ...», pravi Mauluys mirno, «... čas je, da pojasnite, kar veste.»

Glas Mauluysa je bil takšen, Verdier ga je že poznal — da se je takoj razumelo, vkljub ledeni mirnosti njegovi, da je res čas za pojasnila in točno poročilo. Zato ponovi Verdier:

«Tudi jaz mislim, da je čas. Evo, v tistem hipu, ko smo se mi tukaj naselili, se je zdolaj v veliki pivnici naselil tudi naš gospod baron. Prvi dan sem ga pozorno opazoval in sem se tako prepričal, da ne išče v a s, gospodje moji! Drugi dan sem se primerno preoblekel in se pomešal med strežaje te pivnice, ter se smukal okrog njega in se tako prepričal, da išče prav za prav mene. Slišal sem to iz besed, ki jih je od časa do časa mrmral za seboj v svoji nestrpnosti. In hotel je nekaj, namreč ono pismo!»

Mauluys ostane nepremičen, Trencavel pa poskoči in zamrma: «Pismo!»

«Da. To je ono pismo, o katerem sem vam govoril za slučaj, če bi jaz padel na bojišču!»

«Pismo, ki je last njegove eminence kardinala de Richelieua!» pojasnjuje Verdier.

«Aha!» zamrma Montariol. «Irvedeli bomo torej ...»

«Pismo, katerega Vi itak ne bi bili nikdar čiliati, gospod grofi!» pravi Verdier. «Pismo, ki vam je postalo pravcato breme! Pismo, katero je njegov legitimni lastnik mrzlično iskal in mi

poslal zaradi njega na vrat gospoda de Saint-Priaca kot svojega izvanrednega ministra in poslanika! ... Na vaše zdravje, gospodje!»

«Pri Madoni! In kaj si storil s tem pismom?» vpraša Trencavel.

«Potrpljenja! ... Včeraj torej, okrog ure, ko treba pogasiti ognje v hiši, me je gospod de Saint-Priac slučajno zapazil, v moji navadni obleki in zunanosti seveda, in se mi takoj sladko prisilnil ter me povabil in zapeljal v resnično prav ljubezljivo beznico, kjer me je napajal z najboljšimi vini, ali prav za prav je napajal tlak pod menoj, kajti jaz, ki sem v njem našel svojega starega tovariša iz prejšnjih let, sem bil tako zelo ganjen, da nisem mogel z vinom gasiti svoje radeosti, pak sem je raje zlivl po tleh. Na vaše zdravje, gospod Trencavel!»

Mauluys je pozorno sledil krivuljem tega ne posebno jasnega pripovedovanja Verdierovega. Sedaj namigne Trencavela, naj spravi goli meč zopet v nožnico. Trencavel takoj uboga. Verdier se nasmehne.

«Ko sem bil že tako pijan, da se nisem mogel več držati na svojih nogah niti sedeti pri mizi ...»

«Kako za vraga, vino si polival in si bil vendar tako pijan ...?» vpraša Montariol.

«Točno tako, prijatelj moj,» se mu nasmehlja Verdier. «Tla so bila tako pijana, da so se kar vrtela okrog mene, jaz pa sem bil kakor slaboten čolnič na odprtem morju, sredi viharja. Nihal sem in tja in tja in miza z menoj in omarica ... razumete, dragi moj vadiatelj! ... Dovolj! Takrat mi je namreč gospod de Saint-Priac obljubil dvajset zlatnikov, če mu vrnem ono pismo, katero sem nekoč na Trgu Royale, ali vsaj blizu njega, ukradel fratru Corignanu iz žepa njegove kute.»

Mauluys poskoči, Verdierova očesa zopet zasijejo.

«Ukradel,» ponavlja, «s pomočjo nekoga pajdaša, ki si je po mojem vzgledu nadel tuje ime. On se je imenoval na primer za Trencavela, zato, da ga ne bodo spoznali in zato, da bi se mišlilo, da ste vzeli pismo vi, gospod mojster!»

«Hudiči!» zakolne Montariol in dvigne bodalo.

«Verdier, zares ste sijajni!» ga pohvali Mauluys.

Montariol ostane ves začuden, tem bolj, ker je sedaj tudi Trencavel prijel Verdiera za roko in mu rekel:

«Hvala, Verdier ... nadaljuj, prijatelj moj!»

«Dobro torej!» pravi Verdier zadovoljno. «Sprejel sem teh ponujenih dvajset zlatnikov.»

«In pismo?» vpraša Trencavel z napetim zanimanjem.

«Imel sem je seboj v žepu ...»

Verdier pogleda Mauluysu v obraz in dostavi:

«Od trenutka, ko ste se itak odločili, da ga nikdar ne boste pogledali, od trenutka, ko ga niste smatrali za svoje, sem ga vrgel na mizo Saint-Priacova in on se je vrgel nanj, kakor na dober plen ...»

Sledil je napet molk. Trencavel je bil v skrbeh, Mauluys zamešljen ... V bitki proti strašnem sovražniku se jim je sedaj zadelo, da so zmagali eno tistih zmag, ki prinašajo zmagalcu poraz in mu jemljejo življenje ...

«Dobro ste storili!» odloči končno Mauluys na svoj redkobesedni način.

«In onih dvajset zlatnikov?» vpraša Montariol.

«Baron de Saint-Priac je zelo radodaren. Dvajset zlatnikov mu je bilo še premalo ...»

«Oj, oj!» se čudi Montariol.

«Da! Plačal mi je tako, da me je ubil s sunkom svojega bodala, zelo dobro merjenim, kakor vidite po luknji, ki mi jo je zvrtil v to mojo obleko. Padel sem, mrtev, na tla, v morje krvi ... ali vina ... nisem mogel več dobro razločevati ... plemeniti baron pa jo je odmahal, tako da vem gotovo, da ima njegova eminenca pismo sedaj-le že v rokah in je tudi prepričan, da živa duša na svetu tega pisma ni prečitala in ne pozna njega vsebine ... Ta namreč, ki je pismo ukradel fratru Corignanu, je mrtev, drugi pa pisma ni nikdo dobil v svoje roke ... Na vaše zdravje, gospodje moji!»

«In kako si potem od mrtvih vstal?»

«Eh, kako? Vstal sem, kakor navadno, dragi moj vadiatelj. Poprejšnjo noč pa sem še potreboval dve uri, da sem si primerno oblekel pod suknišč oklopmo kožo bivolo, ki zadržuje suhe, tudi najboljše bodalca ... Imam namreč takšno slabo razvado, da rad nosim ta bivolov oklep ...»

«Mauluys!» pravi Trencavel sedaj. «Ne vem sicer, kakšna je vsebina tega tolikokrat omenjenega pisma, katerega je tudi že marsikdo drugi zahteval od mene in o katerem ste mi vi pripovedovali že trikrat ali štirikrat. Toda ker pravite, da je Verdier prav storil, ko je to pismo izročil ...»

«Pismo je izročeno, tega ne izpremeni sedaj nič več!» pravi Verdier.

Toda glas njegov je ironičen, kakor da hoče Verdier povedati nekaj baš nasprotnega, nego značijo njegove besede. Pri tem njegovem glasu Trencavel vstane nemiren in se obrne k grofu. Potem pogleda zopet Verdiera in pozorno posmatra njegovo lice. Ali vsaj ta namen ima, kajti Mauluys se skriva za svoje lice, če sedmič v čašo vina in njegov obraz je nekako spaščen, kakor da se silno raduje nad nečutenim dogodkom ...

«Dragi grof,» nadaljuje Trencavel, «vem, da je dobro povedano, kar govorite. Ne govorimo več o tem. Toda, ... pot nam je sedaj prosta, tisti postopak ne poseda več po pivnici. Kaj nam brani, da odidemo? Jaz se dušim tukaj!»

«In razen tega hočete izvedeti,» pravi Mauluys, «kaj je kardinal storil v njo?»

«Res je! Ta misel mi ne da miru!» prizna Trencavel turobno. Mauluys položi roko prijatelju na rame.

«Imam še nekaj premoženja, ne mnogo, vendar vam je na razpolaganje! S svojo mladostjo, s svojim znanjem prihranite v Italiji novo življenje. (Trencavel stresne z glavo.) Pozor! Annais de Leapsars je zapisana poginu. Nesreča sledi njim, ki sledje njej po poti življenja. Kajti na koncu njene poti se dviga morišče, vislice, krvnikova sekira. To vidim.»

(Dalje prihodnjčič.)

Oglase za II. mednarodno velesejmsko izdajo

stenskih, reklamnih in parobrodskih kart
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

po osnutku ing. Gregora in panorame: a) našega najlepšega alpskega letovišča Bleda, letnega bivolišča našega kralja, b) Sušaka, sprejema do 15. aprila, samozaložba:

Anončno in reklamno podjetje JOSO ZORMAN, Ljubljana, Gledališka ul. 2 nasproti Nar. opere

Tekst: slovenski, arbohrvatski in francoski. — Važno za vse uvozne in izvozne kroge in urade! — Cena posameznim izvodom: Din 10.— in poština.

Oglasni zavod J. Zorman sprejema oglase za vse časopise, po originalni tarifni ceni, osobito za čas III. ljubljanskega velesejma.

Lastna razstavna koja!

Poštnega čekovnega zavoda št. 12.866 v Ljubljani.

Delovodja

absolvent drž. obrtne šole, 26 let star, samski, izprašan kurjač in strojnik, 4 leta prakse v strojni stavbi išče primerenega mesta. Ponudbe v nemščini pod „Delovodja“ na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, 477 Kong esai trg 3.

Premog, cement in strešna opeka

stalno v zalogi pri 335

H. Petrič, Ljubljana, Dunajska cesta 33. Tel. 366. Skladišče „BALKAN“.

Knjigovodja

perfekten, samostojen, zanesljiv delavec s prakso v vseh knjigovodskih poslih, korespondenci in fakturiranju, se išče za takojšnji nastop. Ponudbe s prepisi izpričeval, zahtevami in referencami na: Premogokop Andr. Jakil, Krmelj (Dolenjsko). 479

Za nakup blaga

za moške in ženske obleke in perila po najnižjih cenah se priporoča trvdka

R. Miklauc, Ljubljana

Lingarjeva ulica, Pred škofijo št. 3, Medarska ulica.

Okrajna posojilnica in hranilnica v Škofji Loki

naznanja, da je svoje poslovne prostore premestila v svojo lastno hišo v Škofji Loki, Glavni trg šte. 33.

Hranilne vloge na knjižice obrestuje po

5% p. a.

Rentni in invalidni davek plačuje iz lastnega.

Vežane večje hranilne vloge obrestuje tudi višje, po dogovoru. — Sprejema tudi vloge na tekoči račun. — Dovoljuje kredite in izvršuje vse denarne transakcije pod jako ugodnimi pogoji. 492

Vabilo na subskripcijo delnic II. emisije Tovarne zaves „Stora“, d. d. v Št. Vidu nad Ljubljano.

Izredni občni zbor Tovarne zaves „Stora“, d. d. v Št. Vidu nad Ljubljano, je sklenil dne 26. februarja 1923., da se poviša delniška glavica družbe od Din 250.000.— na Din 1.000.000.—

Po pooblastilu občnega zbora nudimo s tem v subskripcijo

6000 (šesttisoč) delnic po Din 125.—

nominalne vrednosti, ki se morajo vsekakor polno — v gotovini — plačati pod sledečimi pogoji:

- 1.) Subskripcija se začne 26. marca 1923. in traja do včevši 7. aprila 1923.
- 2.) Dosedanji delničarji imajo pravico, da optirajo za eno delnico prve emisije tri delnice nove emisije.
- 3.) Kurz za optirane delnice znaša Din 150.—, za neoptirane Din 175.—. Delnice so deležne dividende od 1. januarja 1923. ter opremljene s kuponom za leto 1923.; za čas od 1. januarja 1923. do vplačila subskribirane vsote je plačati pri subskripciji 7 % obresti.
- 4.) Subskripcija se vrši pri blagajni Zadrúžne gospodarske banke v Ljubljani, pri njenih podružnicah v Djakovu, Mariboru, Sarajevu, Somboru, Splitu in Sibeniku ter pri ekspozituri Bled.
- 5.) Dodelitev delnic po končani subskripciji si pridržuje Upravni svet.
- 6.) Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil v subskribiranih delnicah, začasna potrdila v številu dodeljenih delnic. Subskribentom, katerim se ne bi mogle dodeliti delnice ali pa ne v subskribiranem iznosu, se vrne do 1. maja 1923. zadevni znesek, oziroma prebitok plačanih delnic in obresti.
- 7.) Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil v dodeljenih delnicah.

V LJUBLJANI, dne 20. marca 1923.

Upravni svet

Tovarne zaves „Stora“, d. d.
v Št. Vidu nad Ljubljano.

ARKO COGNAC MEDICINAL

PALMA
Kaučuk potpetnike
in potplate

Prednosti!

Ceneje
in
znatno
trajnije
nege od kože!
Varstvo
proti vlagi
i mrazu!

Naznanilo.

Vljudno naznanim, da do preselitve v novi lokal, v Še-
lenburgovo ul. 4, sprejemam vsa naročila za čevlje po
meri in popravila vsake vrste, akoravno čevlji niso kup-
ljeni ali izdelani pri meni, v provizoričnih prostorih na
Poljanskem nasipu 40, II. nadstr. (stara cukrarna),
kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

**FRANC
SZANTNER**
specialist
za ortopedična in anatomična
obuvala in
trgovca s čevlji
LJUBLJANA

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER
Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni
promet in Avstrije in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva.
Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzojavi: Ranzinger. Interurban telefon 60.

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekos-
ljivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi.
Hitre in varne ladje.

„George Washington“ „America“
„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 285.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palača Beogradske Zadrage

Prometni zavod za premog
d. d.

v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in
trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za
industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake
vrste in vsakega izvora ter priporoča
posebno

I^a čehoslovaški in angleški koks
za livarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog
in brikete.

Naslov: 17

Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

POZOR! Najceneje izvršuje vsa
sobna slikarska in
pleskarska dela
Anton Stiplošek
LJUBLJANA, Rožna ul. št. 13. 470

Nogavice, rokavice!

največja izbira
pri trdkih 59/III
A. & E. Skabernè Ljubljana
Mestni trg 10.

Najstarejša slovenska
pleskarska in čaršna delavnica
Ivan Bricej, Dunajska cesta 16
se priporoča. Izvršuje točno, cene zmerno.

Zlahtni grah,
čebulček,
grahore, koranje
itd. priporoča
Sever & Komp.
Ljubljana
Wolfova ulica 12.
Zahtevajte
cenik!

Strojni tehnik
absolv. politehničnega zavoda, izučen strojni
klijčavničar, izvrsten r sar in konstruktor,
27 let star, samski, 6 let prakse, energičen,
išče mesta kot obratni asistent ali
konstruktor.

Ponudbe v nemščini pod „Češki Nemeč“ na
snočno družbo Aloma Company, Ljubljana,
476 Kongresni trg 3.

„Pri nizki ceni“
IGN. ŽARGI

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.
Trgovina z drobnim, pletenim
in modnim blagom ter perilom
in kravtami na debelo in drobno.
Največja zaloga potrebščin
za krojače in šivilje.

Plakatiranje

za
Ljubljano, Beograd, Zagreb

kakor tudi za vse druge kraje v Jugoslaviji
in inozemstvu

oskrbuje najtočnejše
ALOMA COMPANY

LJUBLJANA BEOGRAD
Kongresni trg 3. Sremska ulica 3.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 46
Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za
palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla,
stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Največji davki

katere plačate, vam nastanejo, ako ne gledate na to, kjer zakupujete,
izgubite denar in imate poleg tega večkrat še situacijo. Poizkusite enkrat
z ilustriranim katalogom tvrdke **H. Suttner (imetnik Henri Maire)**
v Ljubljani št. 6. Ta vam svetuje resnično dobre ure, posebne
znatke »IKO« in lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne
ure, zapetne ure, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapetnice,
uhane, namizno orodje, kristna in birmeka darila in vso drugo zlatarino
in srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, britve,
lascstrižne in brivske stroje, steklorezec, doze za tobak, svaljice in
smodke, naštevalce in denarnice kupite dobro in ceno pri trdkih!

H. SUTTNER (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 6.

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija

Havre-New York

Najkrajša linija, samo
6 dni čez morje.
Glavno zastopstvo:
Slavenska banka, d. d. v Zagrebu.
Vezno listko in tozaderna pojasnila doje
zastopnik **Jvan Kraker**
Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24

Delniška glavnica in rezerve Din 50,000.000.— Vloge čez Din 125,000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,
Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak,
Šibenik, Šabac, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Monošter (Baranja).

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka
d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bank-
haus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstraße 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.